

BROTTSOFFER
JOUREN
☎ 116 006

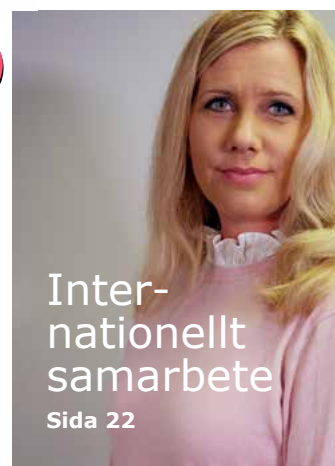
Årsberättelse
och Årsredovisning

2021

Innehåll

Värdegrund	1
Förbundsordförande och generalsekreterare har ordet	3
Året i korthet	4
Grundläggande effektrapport	6
Brottsofferstöd genom ideellt engagemang	8
Stöd till brottsutsatta, vittnen och anhöriga	9
Vittnesstöd för en tryggare rättegång	12
Brottsofferjourens telefoncentral ger första hjälpen	14
Stöd på eget språk	15
Våld i nära relation	16
Brott mot barn och unga	17
Organisationsutveckling och kvalitetsarbete	18
Orädd demokrati	19
Utbildning och kompetensutveckling	20
Internationellt samarbete	22
BOJ påverkar opinionen	24
BOJ satsar stort för att bli mer kända hos allmänheten	26
Tidningen Brottsoffer	30
Brottsofferjouren Sveriges organisation	32
Brottsofferjourer i Sverige	34
Underskrifter Årsberättelse 2021	35
Årsredovisning 2021	36
Revisionsberättelse	54

Brottsofferjouren Sverige
Tryck: Danagård Litho, 2022
Grafisk form: Karin Rosenberg
Omslagsfoto: Tobias Björkgren
Foto: Tobias Björkgren om ej annat anges.

Värdegrund

Brottsofferjouren Sveriges ändamål är att erbjuda och ge medmänskligt stöd, information och praktisk vägledning till brottsutsatta, vittnen och anhöriga.

Brottsofferjourens insatser är ett komplement och ett alternativ till myndigheternas stöd. Brottsofferjouren betonar aktiv samverkan med andra organisationer och myndigheter för att kontinuerligt utveckla stödet till brottsutsatta och stärka deras rättigheter.

Brottsofferjourens vision för samhällets brottsofferstöd är att alla som utsätts för brott ska få ett likvärdigt stöd när det gäller att hantera:

- › rättsprocessens alla delar, inklusive polisutredning, skydds- och skadestandsfrågor samt försäkringsfrågor.
- › psykiska, fysiska, sociala och existentiella konsekvenser av brottet.

Stödinsatserna ska erbjudas skyndsamt och pågå tills den brottsutsatta personens behov är tillgodosett. Med brottsutsatt menas en person som upplever sig eller närstående utsatt för brott, oavsett om polisanmälan gjorts eller inte.

I visionen ingår också rätten till stöd, information och vid behov skydd till människor som bevitnar brott, från inledningen av rättsprocessen till uppföljningen efter. Vittnen ska känna full trygghet att lämna sin berättelse.

Brottsofferjouren vägleds utöver stadgarna med minimikrav av denna värdegrund som beskriver organisationens utgångspunkter och det grundläggande förhållningssätt varje person som är aktiv inom Brottsofferjouren har i arbetet gentemot brottsutsatta, vittnen och anhöriga (stödsökanden) och varandra i organisationen. Dessa grundläggande dokument kompletteras med policyer i olika sakfrågor.

Värdegrunden gäller för all verksamhet i Brottsofferjouren såväl i en lokal brottsofferjour som i riksförbundet.

Utgångspunkter – Mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna är utgångspunkten för vårt arbete. Diskriminering på grundval av kön eller könsidentitet, hudfärg, etniskt ursprung, socialt ursprung eller position, genetiska markörer, språk, religion eller annan trosuppfattning, politisk

uppfattning eller annan åsikt, minoritetsgruppstillhörighet, ekonomisk ställning, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning är inte tillåten inom Brottsofferjouren. Vi värnar om alla människors lika värde och lika rättigheter.

Ledord

Följande fyra ord med sina beskrivningar anger de förhållningssätt som varje person som är aktiv inom Brottsofferjouren har i sitt arbete.

Empatisk

Vi bekräftar den stödsökandes upplevelse utan att ta ställning i sakfrågor genom att:

- › respektera olikheter.
- › lyssna aktivt.
- › vara inknäppande.

Engagerad

Vi drivs av en vilja att hjälpa stödsökande att hantera sin situation utan att överta ansvar från den utsatta personen genom att:

- › ge information, praktiska råd och stöd.
- › erbjuda en lugn och trygg samtalsmiljö.
- › vara intresserad av utvecklingen i det lokala samhället och omvärlden i övrigt.

Trovärdig

Vi förmedlar stöd och information utifrån den stödsökandes situation utan att låta våra egna behov och intressen styra genom att:

- › använda vår erfarenhet och kunskap.
- › så långt som möjligt sätta oss in i den stödsökandes upplevelse.
- › respektera den stödsökandes integritet.

Ansvarskännande

Vi tar ansvar för att göra det vi lovat och att det ligger inom vårt uppdrag och den egna förmågan genom att:

- › ha god självkännedom.
- › vid behov hänvisa stödsökande till andra inom den egna organisationen eller till någon annan ideell organisation.
- › vid behov hänvisa stödsökande, exempelvis till socialtjänsten, hälso- och sjukvården eller juridisk expertis.

Förbundsordförande och generalsekreterare har ordet

Fortsatt stort behov av stöd bland brottsutsatta, vittnen och anhöriga

»Barn som bevittnar våld i nära relation har även rätt att begära och tilldelas skadestånd. Detta är något som Brottsofferjouren Sverige varit positiva till och drivit på för under många år.«

År 2021 inleddes med skarpa restriktioner i hela landet som en följd av den stora smittspridningen av covid-19. Brottsofferjourerna har emellertid kunnat fortsätta att ge stöd till brottsoffer, vittnen och anhöriga runtom i landet, om än med vissa fysiska begränsningar. Möjligheterna att ha vittnesstöd på plats i domstolarna har ökat under året, då många vaccinerat sig och smittspridningen stundtals lugnat ner sig. Möten och konferenser har i huvudsak fortsatt att ske digitalt med ett fåtal undantag. Under hösten minskade smittspridningen och en del av oss fick till exempel åter möjlighet att träffas fysiskt under ordförandekonferensen i november.

I början av sommaren beviljades Brottsofferjouren Sverige ytterligare cirka 10 miljoner kronor i extra statsbidrag till följd av ökad utsatthet under pandemin. Bidragen har medfört att vi kan fortsätta att ha god tillgänglighet i vår nationella telefoncentral 116 006 samt göra viktiga informationsinsatser för att allt fler ska få kunskap om Brottsofferjourens möjligheter att erbjuda stöd. Under hösten har förberedelse skett för en större informationskampanj som kommer att genomföras under 2022.

I vår nationella telefoncentral 116 006 har vi under året mottagit en ökad mängd längre samtal med människor som är utsatta för våld av närstående eller som har blivit bedragna på nätet. Det märks att

framför allt bedrägerierna har ökat och att det finns ett stort behov av stöd bland utsatta och anhöriga. De allra flesta som fått "första hjälpen" av den nationella telefoncentralen förmedlas sedan vidare till sin lokala brottsofferjour för vidare stöd.

Stöd till vittnen har varit ett annat uppmärksammat ämne under året. En del vittnens extremt utsatta situation gällande brott i kriminell gängmiljö med hot och rädslor har debatterats frekvent i media och många förslag på åtgärder har presenterats av politiker. Brottsofferjouren Sverige fortsätter att driva på för att även vittnen, inte bara

media, i de allra flesta fall är helt ofarligt att vittna och att det finns stöd att få för de som upplever en nervositet inför detta.

Den 1 juli infördes barnfridsbrott som en ny brottsrubricering i brottsbalken. Lagen innebär ett ökat skydd för barn som bevittnar våld i hemmet. De får nu målsägandestatus och har rätt till målsägandebiträde under rättsprocessen. Barn som bevittnar våld i nära relation har även rätt att begära och tilldelas skadestånd. Detta är något som Brottsofferjouren Sverige varit positiva till och drivit på för under många år.

»I början av sommaren beviljades Brottsofferjouren Sverige ytterligare cirka 10 miljoner kronor i extra statsbidrag till följd av ökad utsatthet under pandemin.«

brottsoffer, ska erbjudas stöd tidigt i rättsprocessen och att så många åtgärder som möjligt ska vidtas för att skydda vittnen som skräms till tystnad. Det handlar bland annat om möjligheten att vittna från en annan domstol än processdomstolen samt att ges möjlighet att vittna anonymt. Vi fortsätter också att sprida budskapet att det, trots att det ofta framställs annorlunda i

VI VILL RIKTA ETT STORT TACK till alla medarbetare, förtroendevalda, stödpersoner, vittnesstöd, anställda och andra inom jourerna för ert engagerade och betydelsefulla arbete som görs för att brottsoffer, vittnen och anhöriga ska få ett gott stöd. Vi vill också tacka alla anställda på förbundskansliet för det omfattande arbete som lagts ned. Ett tack framförs också till myndigheter och andra ideella organisationer som samarbetat med oss under året samt – självfallet – till dem som gett oss bidrag och som därigenom möjliggjort vår verksamhet. ■

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande

Fredrik Mellqvist
Generalsekreterare

OM BROTTSOFFERJOURN

Brottsofferjouren är en parti-politiskt och religiöst obunden ideell organisation som ger stöd till brottsoffer, vittnen och anhöriga. Det spelar ingen roll vem du är eller vilket brott du har utsatts för.

Brottsutsatta kan vara anonyma i kontakten med oss, stödet är kostnadsfritt, vi har tystnadslöfte och ingen polisanmälan krävs.

Grunden i vårt arbete är FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, där alla människors lika värde och rättigheter slås fast.

730

Många lokala brottsofferjourer upplever utmaningar med att rekrytera stödpersoner, vittnesstöd och styrelsemedlemmar, framför allt i de yngre ålderskategorierna. Med anledning av detta genomförde Brottsofferjouren Sverige en nationell insats under 2021 för att värva volontärer till landets alla brottsofferjourer. Kampanjen gav hela 730 intresseanmälningar.

Vittnesstöd

Vittnesstöd skapar trygghet för den som ska vittna och finns vid landets alla tingsrätter och hovrätter. Under 2021 drev Brottsofferjouren verksamheten vid 54 domstolar.

Ny handbok för stödpersoner och vittnesstöd

Denna bok är huvudboken i grundutbildningen för de ideellt engagerade stödjarna inom brottsofferjourerna. Den vänder sig till såväl stödpersoner som vittnesstöd.

Ny podd

Som en del i att sprida kunskap om demokratibrott gjorde vi 2021 satsningen *Brottsofferjouren möter* – en video- och ljudpodd där det under våren och sommaren 2021 släpptes fem avsnitt.

69

Brottsofferjouren (BOJ) består av 69 lokala brottsofferjourer som är medlemmar i riksförbundet Brottsofferjouren Sverige.

Vid årets slut var 4 565 personer registrerade som medlemmar i landets brottsofferjourer.

4 565

52 174

personer fick stöd av Brottsofferjourens stödpersoner och vittnesstöd under 2021. 29 641 personer inom den brottsofferstödande delen av verksamheten och 22 558 personer inom den vittnesstödande delen.

Stöd på eget språk

BOJ erbjuder brottsutsatta, anhöriga och vittnen stöd på sitt modersmål. Under 2021 gavs stöd på 38 olika språk.

HEJ MINERVA!

Efter en lång utvecklingsperiod kunde Brottsofferjouren tidigt under 2021 lansera **ett gemensamt digitalt ärendehanteringssystem, Minerva**, för hela organisationen. Systemet förenklar arbetet i stort, ger bättre löpande överblick över ärendeflödet och möjliggör också en framtida direktimport av polisens ärenden.

GRUNDLÄGGANDE EFFEKTRAPPORT

Brottsofferjouren (BOJ) är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell organisation vars huvudsakliga verksamhetsmål är att ge stöd, information och praktisk vägledning till brottsoffer, vittnen och deras anhöriga, att verka för att deras behov tillgodoses, att kunskap om deras situation sprids och att i övrigt verka för brottsförebyggande åtgärder.

BOJ:s förbundsorganisation Brottsofferjouren Sverige samlar ca 69 brottsofferjourer över hela Sverige som erbjuder stöd till

»Förmedlingsprocenten är för låg och det är för stora skillnader över landet.«

målgruppen via telefon, e-post, chatt, personligt möte eller i samband med rättegång vid de flesta av landets domstolar. Vårt stöd är kostnadsfritt, vi har tystnadslöfte och ingen polisanmälan krävs.

Stödsökanden kan vara anonym i kontakten med oss, och ingenting förs vidare till myndigheter eller andra organisationer utan att stödsökanden själv önskar det.

Förändringsteori

BOJ har en avgörande roll i Sveriges uppfyllande av EU:s Brottsofferdirektiv, som ger alla brottsoffer rätt till kostnadsfri och konfidentiell hjälp från stödverksamheter som tillvaratar deras intressen och behov. Målet med Brottsofferjourens arbete är att likvärdigt

stöd av hög kvalitet ska finnas tillgängligt för alla brottsoffer, vittnen och anhöriga i hela landet, oavsett vem man är och vad man varit med om.

Resurser

Verksamheten finansieras på förbunds nivå främst av statliga bidrag från Brottsofferfonden och Socialstyrelsen samt projektmedel som varierar från år till år. Lokalt finansieras verksamheten av kommunbidrag och bidrag från Brottsofferfonden. Insamlingsmedel och gåvor finansierar idag en mycket liten del av verksamheten. BOJ arbetar för att mer aktivt utöka andelen insamlingsmedel och gåvor – förbundet har sedan många år 90-konto och är sedan 2021 medlemmar i Giva.

»Vårt stöd är kostnadsfritt, vi har tystnadslöfte och ingen polisanmälan krävs.«

Aktiviteter och effekter

Brottsofferjouren Sverige ska som förbundsorganisation verka för att de lokala brottsofferjourerna kan utföra sitt stöduppdrag gentemot målgruppen så att vi tillsammans kan nå målet om likvärdigt stöd av hög kvalitet över hela landet. Vi arrangerar utbildningar, ger förenings- och organisationsstöd, driver den nationella telefonlinjen 116 006 och arbetar med samverkan och samordning i olika frågor. Förbundet arbetar också utåtriktat med opinionsbildning och påverkansarbete för att belysa brottsoffers och vittnens rättigheter, stärka brottsutsattas röst i samhället samt etablera nära samarbeten med andra aktörer nationellt och internationellt.

En utförlig beskrivning av de effekter verksamheten syftar till att uppnå finns i Verksamhetsinriktning 2022–2025 och i Brottsofferjourens brottsofferpolitiska program. De aktiviteter som genomförts under 2021 framgår av denna årsberättelse.

Resultat och utvärdering

Brottsofferjouren Sveriges totala verksamhetskostnader under 2021 var 27 957 797 kr, varav 90 999 kr gåvor och insamlade medel.

Som en följd av det stora tillskottet från särskilda covid-19-medel under 2021 kunde BOJ genomföra större satsningar på kampanjer och marknadsföring och öka tillgängligheten till stöd genom att förstärka vår nationella telefonlinje 116 006, där vi kan se att en större andel än tidigare nått oss på egen hand snarare än via polisens förmedling. Lanseringen av ett nytt gemensamt ärendehanteringssystem har inneburit stora förbättringar för intern samverkan och likriktning av stödarbetet över hela landet liksom för säkrare hantering av målgruppens personuppgifter. Digitaliseringen som med nödvändighet följde av pandemin har medfört fler kontakter och tätare samverkan internt och har också inneburit att förbundet kunnat erbjuda lokala jourer stöd med grundutbildning och rekrytering av volontärer.

»BOJ har en avgörande roll i Sveriges uppfyllande av EU:s Brottsofferdirektiv.«

Fokus framåt ligger bland annat på att i samverkan med polisen tillse att fler får erbjudande om stöd vid

»Valåret 2022 kommer innebära ett ökat fokus på påverkansarbete.«

polisanmälan och därefter på ett enkelt och effektivt sätt förmedlas till BOJ och andra stödorganisationer – förmedlingsprocenten är för låg och det är för stora skillnader över landet. De goda erfarenheterna med ökad intern samverkan och dialog ska tas tillvara och utvecklas vidare. Valåret 2022 kommer innebära ett ökat fokus på påverkansarbete inom ramen för målen satta i BOJ:s brottsofferpolitiska program. Ärendehanteringssystemet ska utvecklas till att omfatta också stöd som ges i samband med rättegång och att innefatta en systematisk kvalitetsuppföljning med brukarenkäter och uppföljande intervjuer av målgruppen.

Mätmetoder

Den huvudsakliga mätmetoden för utvärdering och uppföljning av stödverksamheten är vår interna statistik kring hur många som fått stöd av BOJ under året. Detta kan mätas och utvärderas på alla geografiska nivåer, fördelas på kön, ålder, brottstyp och en mängd andra kategorier och kan även jämföras med officiell statistik över anmälda brott. Deltagande i utbildningar, arrangemang av olika event och rekrytering av volontärer är förstås också mätbara och jämförbara med föregående år. Det är också en integrerad del av de kampanjer som genomförs att följa upp hur många av målgruppen som kan beräknas ha nåtts av budskapet. ■

Brottsofferstöd genom ideellt engagemang

Vem som helst kan utsättas för brott. Den som råkar vara på fel ställe vid fel tidpunkt kan bli ett brottsoffer.

Att bli utsatt för brott är ofta omskakande och skrämmande. Brottsoffer befinner sig i en utsatt situation samtidigt som de måste orka ta itu med saker som att göra polisanmälan och kräva skadestånd. Att dessutom orka genomföra en rättegång och möta gärningspersonen igen upplever många som tungt. Många människor orkar inte detta utan stöd. Därför finns Brottsofferjouren (BOJ). Ofta upplever den som utsatts för brott att han eller hon förlorat kontrollen över sitt liv – då behövs någon som lyssnar och bekräftar det man har varit med om. Det kan bli ett samtal eller många.

»Stöd-personer ger stöd genom hela rättsprocessen och vittnesstöd ger information och stöd i samband med rättegången.«

Stödpersoner och vittnesstöd

Stödpersonerna, som avgett tystnadslofte, kan ge den utsatta medmänskligt stöd och många praktiska råd. Det kan också vara skönt att få hjälp med myndighetskontakter och information om rätten till skadestånd och brotts-skadeersättning.

Stödpersonerna ger stöd genom hela rättsprocessen och utbildade vittnesstöd ger information och stöd i samband med rättegången. Brottet behöver inte vara polis-anmält, stödet är kostnadsfritt och den brottsutsatte kan vara anonym.

69 lokala jourer

BOJ består av 69 lokala brotts-offerjourer som är medlemmar i ett riksförbund, Brottsofferjouren Sverige. De lokala brottsofferjour-erna är självständiga och beslutar om sin egen verksamhet inom ramen för de fastställda stadgarna för Brottsofferjouren Sverige och stadgar för lokala brottsoffer-föreningar samt utifrån de minimikrav som upprättats.

Det är de lokala brottsoffer-jourerna som genomför de konkreta stöd- och hjälpinsatserna till brottsoffer, vittnen och anhöriga. Insatserna utförs till största delen av ideella krafter.

Vid årets slut var 4 565 personer registrerade som medlemmar i BOJ:s jourer. ■

69
lokala brottsoffer-jourer var medlemmar i Brottsofferjouren Sverige under 2021.

1 182
personer var aktiva som ideella stödjare.

461
var förtroendevalda i lokala styrelser. 252 hade andra förtroendeuppdrag lokalt.

92
anställda och 33 ideellt verksamma samordnare.

4 565
personer var medlemmar i landets brottsofferjourer vid årets slut.

4 232
personer, organisationer, kommuner etcetera var prenumeranter på tidningen.

Stöd till brotts-utsatta, vittnen och anhöriga

Varje år sammanställer Brottsofferjouren Sverige statistik kring ärendehantering inrapporterad av de lokala jourerna och den nationella Telefoncentralen 116 006. Tiotusentals personer får årligen stöd från BOJ.

BOJ antecknar några grundläggande statistikuppgifter om varje stödsökande vi haft kontakt med: bostadskommun, kön, åldersgrupp, om polisanmälan är gjord eller inte, vilken typ av stödsökande det handlar om (brottsoffer, anhörig eller vittne), vem som först tog kontakt med oss samt särskilda omständigheter.

2021 innebar en övergång mellan två statistiksystem

Under 2021 övergick BOJ från att arbeta med manuell statistikförening, där jourerna var och en redovisade anonymiserade statistikuppgifter i efterhand årsvis till att jourerna tillsammans med BOJ:s nationella telefoncentral 116 006 övergick till att arbeta löpande i ett gemensamt digitalt ärendehanteringssystem, *Minerva*.

Övergången innebar också några förändringar i statistikuppgifterna i jämförelse med tidigare metod - framför allt utökades möjligheterna att kartlägga vilka typer av insatser BOJ gör för våra stödsökande. Eftersom övergången till det nya systemet inte skedde vid årsskiftet, och inte heller exakt samtidigt för varje jour utan under loppet av mars månad 2021, har

statistikföreningen som gäller denna del först gjorts enligt det gamla systemet, sedan enligt det nya. Vissa uppgifter går alltså inte att sammanställa för helåret 2021. Skiftet mellan två system innebär att det av flera skäl är svårt att göra jämförelser mellan 2021 och föregående års statistik både vad gäller ärendemängd och delar av innehållet i statistiken. Framåt innebär vårt gemensamma system stora möjligheter för statistikförening, ärendehanteringsrutiner och metodutveckling.

Stöd hos BOJ

Under 2021 hade BOJ kontakt med 29 641 brottsoffer, anhöriga och vittnen inom den brottsofferstödande delen av verksamheten. I de allra flesta fall kontaktar polisen Brottsofferjouren efter att målsäganden i samband med en polisanmälan tackat ja till en kontakt med oss. 73 procent av kontakterna har initierats på detta sätt. 26 procent kontaktade oss på egen hand, oftast via telefon till ett lokalt kontor eller via vår nationella telefoncentral, 116 006. Även en stor del av de som själva kontaktar BOJ har fått information om oss från polisen vid anmälan.

Brottstyp	Antal
Missshandel	6 046
Olaga hot	4 222
Ofredande	3 619
Bedrägeri	2 941
Stöld	1 424
Våldtäkt	1 335
Uppgift saknas	1 212
Rån	1 072
Övriga sexualbrott	899
Förtal, förolämpning	831
Inbrott	710
Skadegörelse	616
Övriga brott mot frihet och frid	611
Övrig ekonomisk brottslighet	504
Grov (kvinno)fridskränkning	362
Övergrepp i rättsak	334
Identitetsstöld	302
Tjänstefel m.m.	289
Allmänfarliga brott	259
Trafikbrott	246
Ej brott	245
Mordförsök	193
Olaga förföljelse (stalking)	178
Människorov, frihetsberövande och tvång	166
Osann utsaga	127
Förskingring, mutbrott m.m.	123
Mord, dråp, vållande till annans död	123
Brott mot familj	99
Vållande till kroppsskada/sjukdom	97
Fordonsstöld	89
Överträdelse av kontaktförbud	88
Våldtäktsförsök	84
Brott mot speciallagstiftning	79
Förfalskning	54
Brott mot allmän ordning	44
Människohandel/-exploatering	12
Terroristbrott	5
Högmålsbrott, spioneri m.m.	1
Totalt	29 641

1 procent förmedlades till BOJ av annan instans (exempelvis socialtjänsten, skolkurator eller sjukvården).

I princip alla stödsökande, 93 procent, är själva brottsutsatta. 5 procent är anhöriga till brottsoffer. Totalt 95 anhöriga till gärningspersoner fick också stöd av Brottsofferjouren under 2021. Vittnen får i huvudsak stöd av vittnesstödsverksamheten vid landets tingsrätter i samband med rättengången, läs mer på sidan 12.

BOJ hjälper alla

Det är fler kvinnor än män som får hjälp hos Brottsofferjouren. Könsfördelningen för stödsökande är omkring 65 procent kvinnor, 35 procent män. Det finns flera alternativa förklaringar: antingen är det så att män i högre utsträckning tackar nej till kontakt med Brottsofferjouren när de anmäler ett brott. Det kan också vara så att vid en minskad ärendeförmedling från polisen där färre personer nu än tidigare får frågan om stöd, att man omedvetet prioriterar kvinnliga målsägande av någon anledning.

Kön	Antal
Man	10 345
Kvinna	19 255
Icke-binär	7
Genderfluid	1
Uppgift saknas	33
Totalsumma	29 641

Åldersgrupp

Brottsofferjourens statistik delar in stödsökande i fem olika åldersgrupper: barn 0–11 år, ungdomar 12–17 år, unga vuxna 18–25 år, vuxna 26–64 år och äldre 65+ år. Det största åldersspannet, 26–64 år, är av naturliga skäl också den grupp där de flesta stödsökande som har kontakt med BOJ återfinns.

Åldersgrupp	Antal
Barn 0–11 år	94
Ungdom 12–17 år	1 033
Ung vuxen 18–25 år	4 082
Vuxen 26–64 år	21 125
Äldre 65+ år	3 288
Uppgift saknas	19
Totalt	29 641

Ärendeförmedling till BOJ

För att få en bild av hur polisens förmedling ser ut över landet jämför Brottsofferjouren Sverige varje år vår ärendemängd med Brottsförebyggande rådets statistik över polisanmälda brott och räknar ut den så kallade förmedlingsprocenten. I beräkningsgrunden ingår alla kapitel under Brottsbalken, eftersom de innehåller brott där det kan finnas en enskild drabbad person. Av de specialrättsliga författningarna ingår endast lagen om kontaktförbud. Om förmedlingen av ärenden vore konsekvent och jämn över hela landet skulle lika stor andel brottsutsatta nå alla jourer. Istället har det visat sig att förmedlingsprocenten skiljer sig kraftigt åt inte bara mellan polisregionerna och län för län utan även mellan enskilda jourer i samma län. Under 2021 blev 2,5 procent alla anmälda brott under Brottsbalken samt lagen om kontaktförbud ett ärende hos BOJ. Det är en liten minskning från föregående verksamhetsår då förmedlingsprocenten var 2,6 procent.

Brottstyper

De vanligaste brottstyperna för de som haft kontakt med BOJ under 2021 är misshandel, olaga hot, ofredande, bedrägeri och stöld. Dessa fem brottstyper utgör tillsammans närmare 2/3 av den totala ärendemängden.

Kategorin ”Uppgift saknas” gäller främst ärenden som inkommit

till den nationella telefoncentralen 116 006, där man har kortare, ofta anonyma kontakter med personer utsatta för brott, men där det inte varit möjligt att statistikföra en specifik brottstyp.

Under kategorin ”Ej brott” statistikfors personer som haft kontakt med BOJ men vars stödbehov inte har koppling till brott och där denne alltså inte egentligen ingår i Brottsofferjourens målgrupper brottsoffer, anhöriga eller vittnen.

Ärenden utan polisanmälan

De allra flesta stödsökande har polisanmält brottet före första kontakt med Brottsofferjouren. 94 procent har polisanmält eller ska göra det. 2,8 procent eller 817 personer har svarat nej på frågan om brottet polisanmälts. De vanligaste brotten den som inte polisanmält utsatts för är misshandel, olaga hot och bedrägerier.

Särskilda omständigheter

För varje ärende har BOJ möjlighet att uppge om det funnits särskilda omständigheter. Vi kan för varje ärende markera när det handlar om hatbrott, hedersrelaterat våld och förtryck, våld i nära relation och andra särskilda omständigheter.

Den i särklass vanligaste särskilda omständigheten är nära relation. Med nära relation avses oftast en parrelation (avslutad eller pågående) men kan också beteckna en släktrrelation som förälder-barn eller en annan närstående. Om man ser till hela ärendemängden för BOJ under verksamhetsåret 2021 har alltså 3 112 ärenden, eller 10,5 procent, fått markeringen nära relation av den som haft ärendet. Brottsutsatta kvinnor som fått hjälp hos Brottsofferjouren har en dramatisk överrepresentation för den här omständigheten. 85 procent av de stödsökande med markeringen nära relation är kvinnor. ■

Kvinnor

Kvinnor utgör 65 procent av de stödsökande. De flesta kvinnor som har kontakt med Brottsofferjouren har varit med om misshandel, ofredande och olaga hot. Av de som söker stöd hos BOJ efter att ha varit utsatta för sexualbrott, grov (kvinno)fridskränkning, överträdelse av kontaktförbud, stalking och ofredande är en stor majoritet kvinnor.

65%

av de stödsökande är kvinnor. 35 procent är män. Misshandel är det vanligaste brottet för både män och kvinnor.

Ungdomar

Ungdomar i åldrarna 12–17 har i första hand kontakt med BOJ efter att ha varit med om misshandel och olaga hot. 43 procent av de stödsökande i gruppen ungdomar är pojkar, 57 procent är flickor.

Pojkar i åldern 12–17 har främst varit utsatta för misshandel, rån och olaga hot. Även för flickor 12–17 var det vanligaste brottet misshandel följt av våldtäkt, övriga sexualbrott, ofredande och olaga hot.

92 procent av stödsökande för sexualbrott är kvinnor, att jämföra med 65 procent för alla typer av brott.

Män

Män utgör 35 procent av de stödsökande. De flesta män som har kontakt med BOJ har varit med om misshandel, olaga hot och bedrägeri. Män är överrepresenterade i statistiken för brottstyper som rån, övrig ekonomisk brottslighet och fordonsstöld.

Unga vuxna

Personer i åldrarna 18–25 söker hjälp hos Brottsofferjouren för framför allt misshandel, olaga hot, våldtäkt och ofredande. 38 procent av unga vuxna stödsökande är män, 62 procent är kvinnor. Unga män har främst varit utsatta för misshandel, olaga hot och rån. Även för unga kvinnor är det vanligaste brottet misshandel följt av våldtäkt, ofredande, olaga hot och övriga sexualbrott.

Vuxna

Personer i åldersgruppen 26–64 år söker stöd i första hand för misshandel, olaga hot, ofredande och bedrägeri. 34 procent av de stödsökande vuxna är män, 66 procent är kvinnor.

Barn

Personer under 12 år som har förmedlats till Brottsofferjouren har främst varit med om misshandel, övriga sexualbrott och olaga hot. Pojkar utgör 53 procent och flickor 47 procent av stödsökanden i den här gruppen. En del av barnen (14 procent) har kontakt med oss i egenskap av anhöriga till brottsoffer, ofta en familjemedlem.

BOJ statistikför barn som bevittnat våld i hemmet inte som anhöriga utan som brottsoffer i sin egen rätt.

En del jourer väljer aktivt att helt eller delvis överlåta stöd åt barn till socialtjänst, Stödcentrum för unga eller BUP. 34 av jourerna har rapporterat kontakt med mellan 1 och 10 barn under 2021. Övriga jourer har inte haft någon enda kontakt i åldersgruppen.

De vanligaste brotten den som inte polisanmält utsatts för är misshandel, olaga hot och bedrägerier.

Äldre

Personer i gruppen 65 år och uppåt har oftast kontakt med BOJ efter att ha varit med om brott som bedrägeri, stölder, ofredande, misshandel och olaga hot. Bedrägerier och stölder utgör ensamma nästan 43 procent av alla ärenden i den här åldersgruppen. 32 procent av de stödsökande äldre är män, 68 procent är kvinnor.

Mer statistik från Brottsofferjouren för år 2021 hittar du på: www.brottsofferjouren.se/statistik2021

Vittnesstöd för en tryggare rättegång

Att bli kallad till rättegång kan ge upphov till många frågor och funderingar. För många målsägande och vittnen är det första gången de besöker en domstol och de vet inte hur en rättegång går till.

Vad är vittnesstöd?

Syftet med vittnesstöd är att ge målsägande, vittnen och familjemedlemmar information och stöd genom hela den rättsliga processen. Genom att få stöd och information ges en bättre insikt i hur den rättsliga processen fungerar, vilka rättigheter målsägande och vittne har och vilken roll de spelar under rättegången. Information och känslomässigt stöd kan också minska oro och rädsla och ge de bästa förutsättningarna för vittnen och målsägande att ge sitt vittnesmål, vilket i sin tur ger det bästa underlaget för domstolens beslut. Genom att få en bättre förståelse och sätta realistiska förväntningar för hur en rättsprocess går till minskar också risken för sekundär viktimering, där vittnen och målsäganden tar skada av att delta i rättsprocessen och interagera med polis, åklagare och domstol.

Alla brottsoffer och vittnen kan få stöd från Brottsofferjouren. Vi ger även stöd och hjälp till familjemedlemmar och andra anhöriga som känner sig oroliga eller behöver information och vägledning.

Brottsofferjourens vittnesstöd erbjuder:

- › Information om brottsoffrets och vittnens rättigheter
- › Information hur en rättegång går till och rollen för målsägande/vittne

- › Känslomässigt stöd före, under eller efter en rättegång

- › Möjlighet att besöka domstolen för att förbereda sig på vad man kan uppleva under rättegången

- › Hjälp att hantera oro och rädsla inför att vittna

- › Praktisk rådgivning och hjälp var man kan vända sig för att exempelvis ansöka om att få vittna från en annan plats, skyddsåtgärder, ersättning av resekostnader och brottsskadeersättning

- › Förmedling till känslomässigt stöd efter att rättegången är över

Startades i Växjö

Den första vittnesstödsverksamheten i Sverige startades av BOJ i Växjö 1995. Syftet var att ge målsägande och vittnen information och hjälp så att de skulle känna sig mer trygga under rättegången. Idag finns vittnesstödsverksamhet vid landets alla tingsrätter och hovrätter. Brottsofferjouren ansvarar för vittnesstödsverksamheten vid 54 domstolar (tingsrätter, hovrätter och kansliorter) där 41 jourer organiserar och leder stödarbetet med hjälp av hundratals volontärer och samordnare i tät samverkan med domstolarna. Vid fyra tingsrätter drivs vittnesstödsverksamheten av andra aktörer. Vittnesstöden antecknar vid varje arbetspass statistik kring hur många personer de haft kontakt med och uppgifterna sammanställs en gång per år för hela landet.

22 558
personer fick stöd av BOJ:s vittnesstöd under 2021. 54 procent var vittnen, 21 procent målsägande, 6 procent tilltalade och 19 procent anhöriga och vänner.

54
domstolar (tingsrätter, hovrätter och kansliorter) driver BOJ vittnesstöd vid.

5 145
informationstillfällen höll vittnesstöden i för skolklasser och andra grupper som besökte tingsrätter.

16 294
ideella timmar lade BOJ:s vittnesstöd på sitt uppdrag under 2021.

Pandemin påverkade verksamheten under 2021

Under 2021 fick sammanlagt 22 558 personer stöd av BOJ vid landets domstolar. På grund av restriktioner som en följd av pandemin under 2021 blev verksamheten kraftigt begränsad i jämförelse med ett normalår.

Vittnesstöden ger stöd till både målsägande och vittnen. 54 procent av dem som får stöd är vittnen, 21 procent är målsägande och 6 procent tilltalade. Även anhöriga och vänner som följt med till domstolen får stöd av vittnesstödsverksamheten. Gruppen anhöriga och vänner utgör 19 procent av dem vittnesstöden möter. Kön fördelningen bland dem som får stöd inom vittnesstödsverksamheten är relativt jämn.

Skapar trygghet

Vittnesstödsarbetet består oftast (i 70 procent av fallen) av en kontakt inför huvudförhandling där vittnesstödjaren ger svar på frågor, förklarar hur en rättegång går till och är ett stöd för den som är orolig eller nervös för att delta i rättegången. Målet med samtalet är att de som ska delta i huvudförhandling ska känna sig trygga i vad som förväntas av dem och vad som kommer att hända under

rättegången. I 5 procent av fallen närvarar vittnesstödet i rättssalen efter begäran från målsägande och vittnen.

Uppföljande kontakt

Förutom kontakten inför domstolsförhandlingarna i tings- och hovrätter hade vittnesstöden också 3 009 uppföljande kontakter med dem som så önskade efter förhandlingarna. Vittnesstöden närvarade också vid 1 646 förhandlingar som stöd på begäran från målsägande och vittnen. Vittnesstöden höll även under året i 5 145 informationstillfällen, exempelvis för skolklasser och andra grupper som besökte tingsrätter.

Nya aktiviteter 2021

»Alla brottsoffer och vittnen kan få stöd från Brottsofferjouren.«

Under 2021 tillsattes tjänsten verksamhetsutvecklare för rättsväsendefrågor, för att utveckla Brottsofferjouren Sveriges möjlighet att ge stöd och koordinera vittnesstödsverksamheten för att tillsammans fortsätta arbeta för likvärdig tillgång till stöd i hela landet.

Under året har regelbundna möten introducerats där vittnesstödsamordnare får möjlighet att träffas och diskutera vittnesstödsverksamheten med andra kollegor runt om i Sverige. Det kan handla om specifika fall där samordnare vill bolla tankar och idéer men diskussionerna har också rört övergripande operativa frågor, exempelvis vittnesrädsla, hur vi kan säkerställa bättre informationsflöden från domstolen och tillgång till uppropslistor, regler för säkerhetskontroller, tillgång till separat vittnessamordnarrum/vittnesstödtrum, utbildning av

vittnesstöd, minimiregler rörande vittnesstödsverksamhetens tillgång till lokaler vid nybyggnationer av domstolar, samverkan med lokal domstolspersonal och återintroduktion av vittnesstöd efter pandemin.

Under året anordnades också den första workshopen specifikt inriktad på vittnesstödsverksamheten. Workshopen handlade om affektsmitta och riktade sig till vittnesstödsamordnare och vittnesstöd inom Brottsofferjouren. Syftet med workshopen var att belysa fenomenet affektsmitta, risken att själv påverkas av andras känslotillstånd, och hur man som vittnesstöd kan tänka och agera för att minimera risken att själv bli negativt påverkad av de känslouttryck som vittnen, målsäganden och familjemedlemmar uttrycker. Workshopen gav också möjlighet till diskussion om tips och idéer för hur man kan tänka och agera för att må bra i sitt uppdrag.

Oro och rädsla

Under 2021 märktes en ökning i antal personer som uttrycker rädsla och oro inför att vittna i domstol. Nationella Telefoncentralen noterade en ökning av samtal från personer kallade att vittna, som inte ville eller vågade delta. Vi såg även en ökning av samtal från föräldrar som hörde av sig med oro för att deras barn har kallats som vittne. Många lokala brottsofferjourer märkte också en ökning av frågor om man måste vittna och uttryckt rädsla för repressalier från den åtalade eller vänner/familj till den åtalade.

För att identifiera en plan för hur dessa fall kan hanteras på bästa sätt har Brottsofferjouren inlett en diskussion med Polisen för att utveckla en gemensam handlingsplan för när och hur dessa personer kan förmedlas till polisen för en hot- och riskbedömning innan rättegången äger rum. ■

Brottsofferjourens telefoncentral ger första hjälpen

Genom Brottsofferjourens nationella telefoncentral **116 006** får brottsoffer, vittnen och anhöriga snabbt och enkelt kontakt med Brottsofferjouren.

Brottsofferjourenas telefoncentral har årligen kontakt med tusentals brottsoffer, anhöriga, vittnen och andra som kontaktar vår nationella telefonlinje, 116 006, via e-post eller något av BOJ:s kontaktformulär via webbplatsen www.brottsofferjouren.se eller via chatten som är bemannad dagtid.

»Telefoncentralen har också kontakt med många personer som har stödbehov men som inte tillhör målgruppen, det vill säga det finns inte någon direkt koppling till brottsutsatthet.«

Nytt system

Under 2021 var Telefoncentralens medarbetare först ut att byta från ett äldre lokalt system till BOJ:s nya gemensamma ärendehanteringssystem och blev därefter BOJ:s centrala hub för svar på frågor och teknisk hjälp när jourerna övergick till samma system och började med digital ärendehantering.

Skiftet från ett system till ett annat medförde vissa skillnader i hur man förde statistik och hanterade ärenden, bland annat har man tidigare registrerat personer som återkom som separata ärenden där man nu registrerar det nya samtalet som inkommet under ett befintligt ärende, varför jämförbarheten med tidigare statistik för Telefoncentralen är något begränsad.

7 763 ärenden

Under 2021 registrerade Telefoncentralens medarbetare 7 763 ärenden i Minerva från brottsoffer, anhöriga och vittnen.

En del av ärendena sändes vidare i systemet till en lokal jour för vidare hantering (3 986), en del av ärendena (3 777) var kortare samtal där den inringande personen fått svar på sina frågor eller hänvisats vidare till rätt instans och inte velat bli förmedlad till lokalt stöd. Telefoncentralen har också kontakt med många personer som har stödbehov men som inte tillhör målgruppen, det vill säga det finns inte någon direkt koppling till brottsutsatthet – dessa ärenden sänds i regel inte vidare till lokal jour utan hanteras av Telefoncentralen. ■

FORTSATT HÖG TILLGÄNGLIGHET FÖR BROTTSS-UTSATTA

Brottsofferchatten

I oktober 2020 startade Brottsofferjouren Sverige en nationell stödchatt för brottsoffer, vittnen och anhöriga. Brottsofferchatten nås via brottsofferjouren.se och har liknande öppettider som telefonlinjen 116 006. Under 2021 hade Brottsofferchatten 211 ärenden.

Öppet alla dagar

Telefoncentralen 116 006 har normalt sett öppet alla dagar mellan 09.00–19.00.

STÖD PÅ EGET SPRÅK

Att få möjlighet att beskriva sina känslor och reaktioner på sitt modersmål kan göra stor skillnad för brottsutsatta.

Därför finns Stöd på eget språk, en del av Brottsofferjourens verksamhet som möjliggör för brottsutsatta, vittnen och anhöriga att få stöd på eget språk.

Språkvolontärer

Brottsofferjourenas telefoncentral 116 006 samordnar BOJ:s verksamhet *Stöd på eget språk*, där en samordnare ansvarar för att koordinera fördelning av språkärenden, utbilda och fortbilda språkvolontärer samt genomföra allmän informations-spridning om verksamheten. Stöd ges på telefon av volontärer över hela landet som har särskilda språkkunskaper. Genom att den kompetens som finns inom hela organisationen förenas möjliggörs att fler stödsökande får hjälp på ännu fler språk oavsett var i landet de bor. Under 2021 utvecklades *Stöd på eget språk*

till en mer sammanhållen volontärgrupp med månadsmöten på distans där man kunde gemensamt tackla specifika frågor som gäller språkärenden.

1 261 ärenden

År 2021 registrerades 1 261 språkärenden hos BOJ, vilket innebär en ökning med 376 ärenden från året innan. Precis som tidigare var arabiska det mest efterfrågade språket med 515 kontakter. Engelska (196 personer), persiska (119 personer) somaliska (58 personer) och spanska (56 personer) följde därefter.

De senaste åren har Brottsofferjouren sett kontinuerlig årlig ökning av antalet språkärenden och tack vare insatserna från språkvolontärer över hela Sverige har alltså hundratals människor fått möjligheten till stöd på det egna modersmålet. ■

Våld i nära relation

Brottsofferjouren arbetar för att stärka och utveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som upplevt våld.

Under året har arbetet med att ta fram en bok om barn som bevittnat eller utsatts för våld i nära relation fortsatt. Boken är planerad att lanseras under 2022.

Temakonferens

Den 14 april arrangerades en temakonferens om våld i nära relation. På grund av pandemin genomfördes konferensen digitalt. Under temakonferensen föreläste Malin Rekke, psykolog BRIS, om undersökningen "Min tur att berättas. Barns röster om att leva med

våld" som BRIS gjort i samarbete med Linköpings Stadsmission. Vidare föreläste även Kajsa Rietz, föreläsningansvarig Novahuset, om sexuella övergrepp samt hot och våld i ungas nära relationer.

Brottsofferjouren Sveriges vice förbundsordförande Monica Ekström och verksamhetsutvecklare inom våld i nära relation Heléne Carlsson berättade om den nya socialtjänstlagen som planeras att genomföras och dess påverkan på brottsofferjournernas arbete.

Pandemins konsekvenser för Brottsofferjourens arbete diskuterades också. Dessutom visades tre nya filmer som tagits fram med hjälp av Socialstyrelsens särskilda Covid-19 medel:

- › En kortfilm om våld i nära relation.
- › En kortfilm om våld i ungas nära relationer.
- › En kortfilm om våld i samkönade relationer.

Workshops om hedersrelaterat våld och förtryck

Tre stycken workshops om hedersrelaterat våld och förtryck var inplanerade under hösten, men senarelades till 2022 på grund av pandemirestriktionerna då seminarierna inte var lämpliga att ändras till att genomföras digitalt.

Stöd till lokala brottsofferjourer

Dessutom har stöd getts per telefon och mejl till flera lokala

REFERENSGRUPPER

- › Brottsoffermyndigheten: "Av fri vilja" om den nya sexualbrottslagstiftningen
- › Nätverksträff med Nationella Kompetensteamet
- › Hearing Regeringskansliet om våld i nära relation
- › Nationellt Centrum för Kvinnofrid (NCK)
- › Nationella Kompetens-teamets nätverk

brottsofferjourer i frågor och problematik kring våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Två nya webbkurser

Under året har det pågått ett arbete med att ta fram två webbkurser: en om hedersrelaterat våld och förtryck samt en om våld i nära relationer. Båda är framtagna främst för Brottsofferjouren internt men de kan också användas av andra i samverkan med lokal jour.

Webbkurserna ger en grundkunskap om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt tips och råd om stödet till våldsutsatta. De innehåller också en handledning så att jourernas samordnare ska kunna leda och utbilda vidare. Verksamhetsutvecklaren har varit behjälplig när jourerna har efterfrågat detta. Det har även producerats en rad utbildningsfilmer som ingår i webbkurserna.

Kommunikationskampanj

BOJ tilldelades 2020 extra satsbidrag inom våld i nära relation till följd av pandemin, vilket bland annat möjliggjorde att vi kunde fortsätta att ha helgöppet i telefoncentralen 116 006. En stor del av bidraget lades också på en kommunikationskampanj – se delen om kommunikation på sid 26. ■

Brott mot barn och unga

Under året har vi vidareutvecklat stödet till barn och unga, bland annat med att ta fram efterfrågat material och belysa den nya barnfridslagen.

Handlingsplan för barns rättigheter

I början av året fastställde förbundsstyrelsen *Brottsofferjourens handlingsplan* för att stärka barns rättigheter. Handlingsplanen grundar sig i barnkonventionen som nu blivit svensk lag, samtidigt som den erbjuder möjlighet för anpassning till jourernas egna förutsättningar. Arbetet med handlingsplanen kommer fortsätta under hela perioden 2021–2024.

Konferens Barnkonventionen

Barnkonventionen blev äntligen lag 2020 och genom temakonferensen om Barnkonventionen så kunde vi gå på djupet om vad det innebär. 40 jourer deltog i tvådagarskonferensen där bland annat dåvarande jämställdhetsminister Märta Stenevi talade. Delar av konferensen spelades in och finns tillgänglig på Brottsofferjouren Sveriges Youtube-kanal för den som vill titta i efterhand.

Nytt metodmaterial: Möte med unga i tingsrätten

Under sommaren tog vi fram ett nytt metodmaterial som är specifikt anpassat till vittnesstödsverksamheten. Metodhäftet går igenom förhållningssätt för barnets bästa och ger exempel på frågor att ställa till barnet. Det beskriver också hur du som stödare kan tänka när vårdnads-

havare är med. Häftet rekommenderas till alla vittnesstödare och är ett komplement till handboken. Framtagandet av *Möte med unga i tingsrätten* innebär att det nu finns anpassat metodmaterial om mötet med unga i både brottsoffer- och vittnesstödsverksamheten.

Fortsatt sprida foldern Ung och brottsutsatt

Under 2021 har vi fortsatt med att sprida foldern *Ung och brottsutsatt* som innehåller lärarhandledning. Vi har bland annat annonserat mot elevhälsa och grundskolan. De tillhörande filmerna och materialet finns även tillgängligt på SLI – den marknadsledande playtjänsten för kommunal skola.

Barnfridslagen

Barnfridslagen, vilket gör det olagligt att låta barn bevittna våld i hemmet, trädde äntligen i kraft 1 juli 2021. Under de fem första månaderna med den nya lagen anmäldes över 3 000 barnfridsbrott, vilket visar på hur vanligt förekommande våld i hemmet är. Lagändringen och det nya brottet har varit något som brottsofferjouren tillsammans med många andra har kämpat för under flera år. Till exempel genom samarbetet *Se Barnen* där Brottsofferjouren finns med som partner. Vi har uppmärksammat den nya lagen bland annat på sociala medier,

men också genom att ta fram nytt tryckt material, så som affischen *Barnfridslagen* samt klistermärken som finns att beställa i vår webbshop.

Barns utsatthet på nätet

Det är vanligt att unga skickar nakenbilder till varandra, utan att vara medvetna om konsekvenserna och riskerna som detta kan innebära. Genom seminariet *Barns utsatthet på nätet* fick vi ta del av polisens nya material *Delbart* som upplyser unga om just detta. Seminariet spelades in och kommer finnas tillgängligt på kunskapsportalen under 2022.

Stöd till unga via vuxna

Under julen 2021 färdigställdes informationsmaterial *Att stötta och bemöta brottsutsatta barn och unga*. Material med information och stöd till oroliga föräldrar till brottsutsatta barn har länge varit efterfrågat av brottsofferjourerna. Materialet går igenom olika typer av brott som drabbar barn, barns olika reaktioner på kris och brott, hur man som anhörig vuxen kan stärka barnets självkänsla genom samtal, den vuxnas egen oro, samhällets stödfunktioner, och brottsofferjourens erbjudande. Broschyren kan både delas ut till oroliga föräldrar och läsas av samordnare och stödare som vill lära sig mer om bemötande. ■

Organisationsutveckling och kvalitetsarbete

Målet är att landets brottsoffer, vittnen och anhöriga får bästa möjliga medmänskliga och likvärdiga stöd och hjälp oberoende av var i landet de befinner sig.

Brottsofferjouren Sveriges förbundsstyrelse beslutade i oktober 2011 att tillsätta en arbetsgrupp för att arbeta fram ett förslag om förstärkt och likvärdigt brottsofferstöd inom Brottsofferjouren. Syftet var att möjliggöra att landets brottsoffer, vittnen och anhöriga får bästa möjliga medmänskliga och likvärdiga stöd och hjälp oberoende av var i landet de befinner sig. Det var också viktigt att bygga en mindre sårbar organisation så att verksamheter inte riskerar att läggas ned när eldsjälarna lämnar sina uppdrag.

För att dessa mål ska kunna uppfyllas behövde brottsofferjourerna en ny organisationsmodell. Riksstämman 2013 antog organisationsmodellen *Förstärkt brottsofferstöd* som i stort innebär:

- Alla brottsofferjourer ska ha tillgång till en anställd samordnare. Om jouren är för liten för att kunna få fram ekonomiska medel till en anställning kan man gå samman med andra jourer för att skapa bättre förutsättningar.
- Ett alternativ till detta är att jourer ingår ett samarbete där en anställd person verkar som samordnare för flera jourer.
- Alla brottsofferjourer ska se över rekryteringsbehoven på lång och kort sikt.
- Alla brottsofferjourer ska se över behovet av ytterligare stödgrupper med målet att skapa en verksamhet med lokal tillgänglighet.

Utöver dessa förändringar underströks också vikten av att alla jourer når upp till de minimikrav som Riksstämman 2009 fastställt och som reviderats och uppdaterats även av senare stämmor.

»Det var också viktigt att bygga en mindre sårbar organisation så att verksamheter inte riskerar att läggas ned när eldsjälarna lämnar sina uppdrag.«

Utvecklingsarbete

Sedan beslutet om ny organisationsmodell har jourerna arbetat med att uppnå kraven. Man har utvecklat det regionala samarbetet och en mängd jourer har gått samman för att bland annat kunna förbättra de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten och kunna uppfylla kravet om tillgång till en anställd samordnare.

Förbundskansliet stödjer utvecklingen i jourerna genom besök och samverkan med utgångspunkt från de behov de lokala verksamheterna uttryckt. Det handlar om hur man praktiskt löser frågor om samgående, anställd personal, rekrytering av stödare och inte minst frågor kring kommunbidrag

och samverkansavtal eller IOP (idéburet offentligt partnerskap) med Sveriges kommuner. 43 kommuner har tecknat IOP, 10 nya IOP är på gång och ytterligare 57 kommuner har andra former av samverkansavtal med BOJ. Fleråriga avtal skapar långsiktigt hållbara ekonomiska förhållanden samt en ökad tydlighet för kommun och lokal brottsofferjour om respektive parts åtaganden.

Kvalitetsarbete och ärendehantering

En del av verksamhetsutvecklingsarbetet handlar om att tydligare definiera kvalitet inom stödverksamheten, både för verksamheten inom våld i nära relation och gällande andra brottsoffer, anhöriga och vittnen samt inom vittnesstödsverksamheten vid landets domstolar. I systematiskt kvalitetsarbete ingår en pågående utvärdering av verksamheten med hjälp av statistik och uppföljning av den löpande ärendehanteringens med målet att kunna åtgärda brister, förbättra arbetssätt och rutiner inom stödarbetet.

En viktig fråga är hur Sverige bättre ska efterleva EUs brottsofferdirektiv. Flera andra europeiska länder erbjuder goda exempel på lösningar som gör att många fler utsatta får stöd, bland annat kompletterande gynnande nationell lagstiftning om brottsutsattas rätt till stöd och stödorganisationernas roll samt tekniska lösningar som automatiserad förmedling av stödsökande från polisen till stödorganisationer. Förbundsstämman 2021 beslutade att uppdraga åt förbundet att verka för att en sådan lösning ska komma till stånd. Samverkan med polisen kring den frågan pågår.

Minerva – en milstolpe i BOJ:s historia

Efter en lång utvecklingsperiod kunde BOJ tidigt under 2021

lansera ett gemensamt digitalt ärendehanteringssystem för hela organisationen. Övergången från det gamla, manuella sättet att hantera ärenden skedde gradvis under senare delen av kvartal 1 2021. Telefoncentralen var först ut att börja arbeta i Minerva, och efter en period av utbildning av samtliga samordnare och stödare i hela landet följde jourerna efter en efter en.

Systemet, som fått namnet *Minerva*, omfattar hantering av stödärenden för både Telefoncentralen, Stöd på eget språk och de lokala jourerna och inkluderar databasen över jourerna och medlemmarna som tidigare hanterats av förbundet. Inom ramen för ärendehanteringssystemet finns möjlighet att utveckla arbetet både vad gäller metod, stödets omfattning och innehåll, men även för behandling av personuppgifter så att mottagandet och den praktiska hanteringen av uppgifter blir likvärdig över hela landet. Det är också i linje med stämmobeslutet Förstärkt brottsofferstöd.

Varje stödare har fått ett eget användarkonto i systemet och arbetar löpande med att anteckna vilka insatser som gjorts för brottsoffer, anhöriga och vittnen. Systemet förenklar arbetet i stort, ger bättre löpande överblick över ärendeflödet och möjliggör också en framtida direktimport av polisens ärenden. Utvecklingen av systemet fortsätter under 2022 och kommer när det är klart att innefatta också vittnesstödsverksamhetens statistik och flera nya lösningar för att kvalitetsuppfölja de kontakter BOJ har med stödsökande via enklare brukarenkäter, mer detaljerad statistikföring och uppföljande intervjuer.

Mer om hur skiftet till Minerva påverkar statistiksamställningen för 2021 finns att läsa på sidan 8 och i BOJ:s statistikrapporter. ■

Orädd demokrati

Demokratibrott är ett begrepp för att beskriva otillåten påverkan mot viktiga aktörer i en demokrati, exempelvis förtroendevalda politiker, journalister och konstnärer.

Projektet *Orädd demokrati*: Fas 2 avslutades sista mars 2021 efter en flerårig satsning på ökad kunskap om demokratibrott hos Brottsofferjouren. Projektet har finansierats av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF).

Under sluttampen av projektet så anordnade vi tillsammans med studieförbundet Sensus och Forum för konstruktiv konflikt-hantering en mycket framgångsrik heldagskonferens under rubriken *Hotet mot demokratin – beredskap eller dialog*. Medverkade gjorde bland annat FOI – totalförsvarets forskningsinstitut och Civil Rights Defenders. Beredskap var även fokus på handlingsplanen mot hot och hat som Brottsofferjouren tagit fram. Denna finns tillgänglig på intranätet och ska kunna användas av jourerna i ett förebyggande arbete. Även metodmaterial till värdegrunden uppdaterades, nu med större fokus på inkludering och värderingar – något som är nära kopplat till demokratifrågor. Materialet ska möjliggöra diskussioner i jourerna om etiska dilemman och hur vi bemöter och inkluderar varandra.

Både under Mänskliga Rättighetsdagarna under våren och hösten 2021 så medverkade Brottsofferjouren Sverige med seminarier på temat hotet mot demokratin. Den senare, som lyckligtvis kunde genomföras fysiskt, blev särskilt lyckad och lockade en närmare fullsatt sal med åhörare på Svenska Mässan i Göteborg.

Som en del i att sprida kunskap om demokratibrott gjorde vi satsningen *Brottsofferjouren möter* – en video- och ljudpodd där det under våren och sommaren 2021 släpptes fem avsnitt. Gästerna var bland annat ärkebiskop Antje Jackelén, Anna Ardin som skrivit boken *I skuggan av Assange* samt journalisten Erik Halkjær från Reportrar utan gränser. Själva medverkade vi i Lottakårens podd i ett avsnitt om demokratibrott och höll föreläsningar bland annat för Kompis Sverige och Lottakårens medlemmar. ■

Utbildning och kompetensutveckling

Brottsofferjourens verksamhet vilar på våra volontärer, förtroendevalda och anställda. Via kontinuerlig utbildning, fortbildning och kompetensutveckling stärks stödverksamheten och Brottsofferjouren Sverige som helhet.

Under 2021 har Brottsofferjouren Sverige arrangerat ett flertal utbildningar seminarier, konferenser och events som syftat till att inspirera, fortbilda och öka kompetensen hos våra volontärer, förtroendevalda och anställda samt även i somliga fall den breda allmänheten. Utbildningar är ett viktigt medel för att stärka verksamhetens utveckling samt för Brottsofferjouren lokalt att:

- › Förmedla adekvat kunskap till volontären.
- › Säkerställa kvaliteten i de lokala verksamheterna.
- › Hjälpa volontären sätta sig in i Brottsofferjourens värdegrund.
- › Prova volontärens lämplighet för sitt uppdrag.

Utbildningsråd

2018 bildades ett utbildningsråd med utbildningsansvariga från 10 lokala jourer med spridning över hela landet. Under 2021 har rådet haft två möten. Medlemmarnas uppgift är att vara ambassadörer för utbildning och ge stöd lokalt för att utbildning av hög kvalitet ska kunna genomföras över hela landet. Rådet kommer även med synpunkter på de webbkurser och det utbildningsmaterial som produceras och på det som behövs göras lokalt i jourerna. Utbildningsrådet är således en essentiell resurs i förbundets arbete med utbildningsområdet.

Konferenser och utbildningar för lokala brottsofferjourer:

Utbildning i föreningskunskap

Brottsofferjouren arrangerade under våren 6 utbildningstillfällen å 2 x 2 timmar vid varje tillfälle. 95 deltagare från 37 olika jourer deltog i kursen som behandlade grundläggande föreningskunskap för nyvalda förtroendevalda inom organisationen. Utbildningen skedde digitalt och fokuserade bland annat på vad det innebär att vara förtroendevald inom Brottsofferjouren, hur en förening fungerar, arbetsgivaransvar samt även styrelsens uppdrag och ansvar.

Samordnarkonferens

Konferens för lokalt anställda och ideella samordnare av stödverksamhet samt vittnesstöd genomfördes i digital form den 5–6 maj. Årets fokus var vittnets roll i en rättsprocess.

I konferensens innehåll återfanns bland annat följande punkter:

- › "Misstag och framgångsfaktorer i att skapa 'goda' vittnen", Lena Ljungdahl, polis, poddare och säkerhetskonsult.
- › "Rättspsykologi och minnet", Per-Anders Granhag, professor i psykologi, Göteborgs universitet.
- › "Hur förhåller vi oss till rätts-haverister, vane- och återringare", Jacob Carlander, psykoterapeut, handledare och författare.

Introduktionsdag för nya ordförande och samordnare

Den digitala introduktionsdagen för nya samordnare och nya ordförande hölls den 1 september 2021. Syftet med dagen var att lyfta samspelet mellan den lokala brottsofferjouren och Brottsofferjouren Sverige. Dagen behandlade bland annat Brottsofferjourens verksamhetsmål, värderingar och vilken hjälp och service förbundskansliet kan ge till de lokala jourerna.

Digital grundutbildning

Förbundskansliet arrangerade med hjälp av lokala jourer under hösten 2021 för första gången en nationell digital grundutbildning för framtida brottsoffer- och vittnesstödare. Cirka 200 elever genomgick under fyra veckor en digital utbildning som syftade till att ge dem verktygen för att sedermera verka som volontärer inom organisationen.

Ordförandekonferens

Konferens för lokala jourers ordförande genomfördes för första gången sedan pandemin startade fysiskt mellan 19–20 november 2021. Fokus för konferensen var Brottsofferjourens brottsofferpolitiska program samt organisatoriska frågor. I konferensens innehåll återfanns bland annat följande punkter:

- › "Arbetsgivarfrågor", Love Lind, Fremia.
- › "Vad händer på minervafrenten?", Sofia Barlind, verksamhetsutvecklare kvalitet och utvärdering, Brottsofferjouren Sverige.
- › "Vad innebär en ny socialtjänstlag för Brottsofferjouren?" Monica Ekström, vice förbundsordförande, Brottsofferjouren Sverige.
- › Diskussioner om och revidering av det Brottsofferpolitiska programmet samt organisationens valmanifest.

Årets utbildningsmaterial

Webbkursen "Hedersrelaterat våld och förtryck"

Är en webbkurs i tre kapitel som lanserats på Brottsofferjourens interna kunskapsportal och som syftar till att ge deltagaren vägledning när de möter stödsökanden som lever under hedersnormer. Utöver att lära sig mer om ämnesområdet får kursdeltagaren också praktiska råd och tips för att bättre bistå stödsökanden.

Boken "Handbok för stödpersoner och vittnesstöd"

Denna bok är huvudboken i grundutbildningen för de ideellt engagerade stödjarna inom brottsofferjourerna. Den vänder sig till såväl stödpersoner som vittnesstöd och skänker läsaren kunskaper inom en rad relevanta områden, alla sedda ut ett brottsofferperspektiv.

Förutom årets nya utbildningsmaterial kunde följande erbjudas under 2021 (webbkurserna finns tillgängliga för alla aktiva medlemmar på kunskapsportalen.brottsofferjouren.se):

Utbildningsmaterial

- › **Det ingen vill se. En bok om våld i samkönade parrelationer** (2010, reviderad 2016)
- › **Föreningshandbok för brottsofferjourer** (2006)
- › **Handbok: Brottsofferjourens stöd till barn och unga brottsoffer, vittnen och anhöriga** (2018)
- › **Handbok för samordnare vid en brottsofferjour** (2012)
- › **Handbok för stödpersoner & vittnesstöd** (2021)
- › **Leva sitt liv. En bok om hedersrelaterat våld och förtryck** (2017)
- › **Metodhäfte: Demokratibrott** (2020)
- › **Metodhäfte: Samtal med barn och unga** (2019)
- › **Närhet som gör ont. Om våld mot närstående** (2003, reviderad upplaga 2010)
- › **Samtal & möten i frivilligt socialt arbete**. En handbok för stödpersoner, Gothia förlag i samarbete med Brottsofferjouernas Riksförbund (2011)
- › **Smärtsam närhet – en bok om våld i nära relation** (2020)

- › **Våldet går inte i pension. En bok om våld i äldres nära relationer** (2019)
- › **Våldsamt osynligt. En bok om brottsutsatthet och funktionsnedsättning** (2013, reviderad upplaga 2015)

Webbkurser

- › **Introduktion till Brottsofferjouren**. En webbkurs för nya medlemmar och medarbetare.
- › **Våldet går inte i pension**. En fördjupningskurs om våld i äldres nära relationer.
- › **Demokratibrott**. En fördjupande webbkurs i syfte att ge ett gott stöd till utsatta för demokratibrott.
- › **Samtalsmetod – Aktivt lyssnande**. En fördjupande webbkurs om samtalsmetod.
- › **Att ge stöd till hatbrottsutsatta**. En fördjupande webbkurs som syftar till att ge nya och bättre verktyg för att hjälpa brottsoffer utsatta för hatbrott.
- › **Hedersrelaterat våld och förtryck**. En fördjupande webbkurs om hedersnormer och dess konsekvenser för brottsoffer.

Fokus: Brottsoffer

Under sista veckan i januari bjöd Brottsofferjouren Sverige in till en djupdykning inom brottsoffer- och vittnesstödsfrågor tillsammans med experter som är i framkant inom ämnet.

Mellan den 25 och den 29 januari visades varje förmiddag föreläsningar, panelsamtal och debatter live via vår YouTube-kanal. Under eftermiddagarna hölls seminarier internt för anställda och volontärer inom Brottsofferjouren.

De externa föreläsningar/seminarier som ägde rum var:

- › Så skyddar du dig mot brott i sociala medier med **Mårten Schultz**, professor i civilrätt vid Stockholms universitet och grundare för Institutet för Juridik och Internet
- › Vittnen och rättssäkerhet – ett panelsamtal tillsammans med generalsekreteraren för Advokatsamfundet **Mia Edwall Insulander** och sociologen och kriminologen tillika polisen **Amir Rostami**, under ledning av Brottsofferjouren Sveriges förbundsordförande **Sven-Erik Alhem**.
- › Vad du behöver veta om romans- och investeringsbedrägerier med **Lotta Mauritzon**, brottsförebyggare från polisens nationella bedrägericenter
- › De osynliga anhöriga – om grova brott i trafiken med föreningen MHF
- › Förintelsens minnesdag: Samtal om hatbrott med **Bengt Ivarsson**

De externa föreläsningar/seminarier som ägde rum var:

- › Brottsofferjouren Finlands satsning mot romansbedrägerier
- › Recept på regional samverkan
- › Brottsofferjouren goes online – en snabbkurs i sociala medier
- › Elektronisk fotboja – hur hjälper det brottsoffer?

Internationellt samarbete

Erfarenhetsutbyte med brottsofferstödjande organisationer i andra länder genererar många goda idéer inför framtiden.

Trots att pandemin har påverkat våra möjligheter att ses så har vi genom digitala möten fortsatt tät kontakt med våra europeiska systerorganisationer och Victim Support Europe. Under året har förbundskansliet haft kontinuerlig kontakt med VSE i olika frågor och bland annat deltagit i digitala expertmöten rörande implementeringen av EUs Brottsofferdirektiv, stöd till offer för terrorism, vittnesstödverksamhet och BOJ:s utarbetande av ett digitalt ärendehanteringssystem.

Victim Support Europe – årets konferenser och General Meeting

Victim Support Europas årligen återkommande konferens arrangerades digitalt den 19–20 maj 2021 där Brottsofferjouren Sverige deltog. Med bakgrund i att det nu är trettio år sedan Victim Support Europe etablerades så uppmärksammade evenemanget *Transforming Victim Support: from dream to reality* det viktiga arbete som brottsofferorganisationer i

Europa har uppnått under de senaste 30 åren. Konferensen erbjöd en mängd föreläsningar, paneldiskussioner och workshops.

På *Victim Support Europas årsmöte* den 26 maj 2021 valdes en ny ordförande, nämligen Geraldine Hanna från Victim Support Northern Ireland. Brottsofferjouren Sverige, representerad av Frida Wheldon, valdes för första gången in i förbundsstyrelsen för Victim Support Europe. Som den enda representanten från Norden så ser vi fram emot att få lyfta fram intressen och behov hos de nordiska länderna. Övriga valbara platser i förbundsstyrelsen fylldes av kandidater från Tyskland (Petra Klein), Frankrike (Jérôme Moreau), Portugal (Carmen Rasquete), Nederländerna (Rosa Jansen) och Österrike (Tobias Koertner).

Brottsofferjouren Sverige deltog vid Victim Support Europas digitala höstkongress *Safe Justice for Victims: Transforming Justice Systems/Future Trends*

Fakta:

Victim Support Europe

Victim Support Europe är en paraplyorganisation som samlar brottsofferstödjande organisationer i Europa. Brottsofferjouren Sverige är en av över 60 medlemmar som tillsammans ger stöd till 2 miljoner människor om året i 30 länder.

den 3 december. Över 100 personer deltog och mer än tjugo talare delade med sig av sin kunskap och information inom fyra huvudsakliga områden:

- › Safe reporting as the first step in seeking justice
- › Modern solutions to effectively support victims in criminal proceedings (in two parts)
- › Collaborative working to achieve better justice for victims
- › What can we do to make the criminal justice system work better? (live debate)

Utöver själva konferensen anordnade Victim Support Europe en workshop dagen innan, den 2 december, där alla VSE medlemmar fick möjlighet att diskutera utmaningar och lösningar rörande brottsoffers upplevelser inom rättssystemet och tillgång till säker rättvisa. Under 2022 kommer arbetet inom detta viktiga område att fortsätta, då Victim Support Europe kommer att publicera sin policy rörande just säker rättvisa. Brottsofferjouren är invald i den

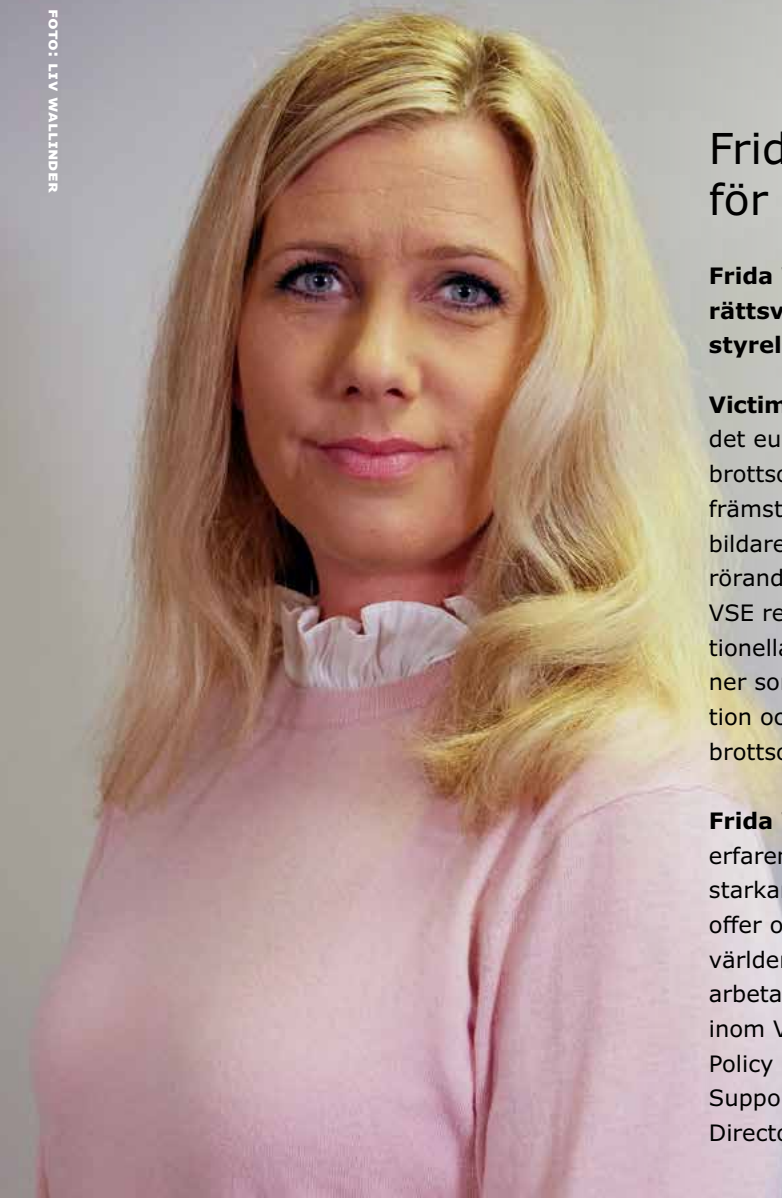
Fakta: EU:s brottsofferdirektiv

EU:s brottsofferdirektiv anger minimirättigheter för brottsoffer och antogs 2012.

Enligt artikel 4 i direktivet ska medlemsstaterna se till att brottsoffer vid den första kontakten med en myndighet får all information som behövs för att kunna ta till vara sina rättigheter. Informationen ska vara anpassad så att alla förstår och blir förstådda, även särskilt utsatta som exempelvis barn.

Enligt artikel 9 ska brottsutsatta erbjudas emotionellt och psykologiskt stöd. Medlemsstaterna ska även säkerställa att stödverksamheterna ger en mängd upplysningar om exempelvis brottskadeersättning, brottsoffrets roll i det straffrättsliga förfarandet och vart man kan vända sig för professionellt stöd.

FOTO: LIV WALLINDER

Frida Wheldon väljs in i styrelsen för Victim Support Europe

Frida Wheldon, verksamhetsutvecklare inom rättsväsende på Brottsofferjouren Sverige, valdes in i styrelsen för Victim Support Europe.

Victim Support Europe (VSE), det europeiska nätverket för brottsofferjourer, är Europas främsta förespråkare, opinionsbildare och kunskapscentrum rörande brottsoffers rättigheter. VSE representerar över 60 nationella brottsofferorganisationer som varje år ger information och stöd till över 2 miljoner brottsoffer runt om i Europa.

Frida Wheldon har 15 års

erfarenhet av att verka för starkare rättigheter för brottsoffer och vittnen i olika delar av världen. Hon har bland annat arbetat som Policy Executive inom Victim Support Scotland, Policy Director inom Victim Support Europe och Executive Director för Victim Support Asia

sedan 2017. Hon representerade exempelvis Victim Support Europe och dess nationella brottsofferjourer under utarbetandet och förhandlingen av EU:s brottsofferdirektiv 2012.

– Det är jätteroligt att få möjligheten att återigen delta i den Europeiska diskussionen rörande brottsoffer och hur vi på bästa sätt kan stärka brottsoffers och vittnens rättigheter och möjligheter att få stöd. Jag ser väldigt mycket fram emot att få arbeta med våra kollegor runtom i Europa för att tillsammans etablera förutsättningar för att erbjuda stöd av hög kvalitet till så många som möjligt, oavsett var personen bor och var brottet sker.

Europeiska expertgruppen för att lägga grunden till den Europeiska policyn och tydliggöra nuvarande utmaningar och barriärer i brottsoffers möjlighet att nå rättvisa på ett tryggt och säkert sätt.

European Centre of Expertise for Victims of Terrorism

Brottsofferjouren har under 2021 förstärkt vår kunskap rörande offer för terrorism genom ett Europeiskt samarbete inom ramen för the European Centre of Expertise for Victims of Terrorism. Brottsofferjouren representerade Sverige tillsammans med Polisen och Brottsoffermyndigheten i utarbetandet av en handbok för Sveriges arbete med offer för terrorism. Vi anordnade tillsammans även ett heldagsseminarium rörande

Sveriges arbete med offer för terrorism, där myndigheter och organisationer som kommer i kontakt med offer för terrorism deltog för att identifiera styrkor och svagheter i nuvarande uppbygg och föreslå förbättringar för framtida arbete. Som en röd tråd genom eventet låg Sveriges hantering av terrorattacken 2017, där talare berättade om sitt arbete att möta de behov som fanns både i krisstöd till de utsatta samt i den efterföljande rättsprocessen.

Nordiskt samarbete

Under 2021 genomfördes två nordiska möten där representanter för brottsofferstödjande verksamheter i Sverige, Finland, Norge och Danmark deltog. Den 24 mars var mötet inriktat på generella frågor med extra fokus på

det uppkommande valet till VSEs förbundsstyrelse, där både Finland och Danmark ställde sig bakom Sveriges kandidat. Mötet diskuterade även de olika ländernas arbete inom EUCVT och nationella utbildningar rörande arbetet med offer för terrorism. Den 27–28 oktober anordnades ett möte i Århus där deltagare från Sverige, Danmark och Norge deltog. Finland deltog digitalt under dag 2. Under mötet presenterade Danmark sin nya utbildningsinsats rörande volontärer samt utvärdering av det danska samarbetet mellan polis och brottsofferstöd. Sverige presenterade vår projektansökan till EU rörande utveckling av vittnesstödverksamheten, där både Sverige, Finland och Danmark ingår tillsammans med Irland, Portugal och Victim Support Europe. ■

BOJ påverkar opinionen

Brottsofferjouren Sverige har ett viktigt ansvar som röstbärare för brottsoffer, vittnen och anhöriga. Opinionsbildning är ett viktigt verktyg för att förtydliga vilka förändringar som behöver ske för att förbättra brottsutsattas situation.

Praktiska erfarenheter från lokala brottsofferjourens dagliga möten med brottsoffer, vittnen och anhöriga ger kunskap om de utmaningar som personer upplever efter att ha utsatts för brott. Denna praktiska kunskap är en betydelsefull grund för Brottsofferjourens opinionsarbete, både lokalt och nationellt.

»Inför riksdagsvalet nästa år har Brottsofferjouren utarbetat ett valmanifest, där vi har identifierat de områden där vi anser att förbättringar behöver göras.«

Brottsofferjouren har under 2021 bland annat deltagit i en utredning rörande anonyma vittnen och tidigt stöd till vittnen. Vi välkomnade förslaget att införa en ny paragraf i Förundersökningskungörelsen för att ge vittnen rätt till information under deras första kontakt med Polisen, och förespråkade att denna information även ska inkludera information om

tillgängliga stödåtgärder. Brottsofferjourens vittnesstödsverksamhet erbjuder redan idag stöd och information oavsett om brottet är polisanmält eller var i rättsprocessen en person befinner sig, så genom att polisen ger mer information om möjlighet att få stöd är förhoppningen att fler vittnen får den hjälp och stöd de behöver. Vi har även besvarat flera internationella remissförfrågningar, bland annat från EU Kommissionen rörande implementeringen av EUs Brottsofferdirektiv och från Justitiedepartementet rörande input till för Sveriges handbok för brottsofferstöd och internationell förmedling – European Network Victims Rights.

Inför valet 2022

Inför riksdagsvalet nästa år har Brottsofferjouren utarbetat ett *manifest*, där vi har identifierat de områden där vi anser att förbättringar behöver göras för brottsoffer och vittnen. Manifestet diskuterades på ordförandekonferensen under 2021 och kommer att antas av förbundsstyrelsen inför riksdagsvalet 2022.

Brottsofferjouren har även ett *brottsofferpolitiskt program* som redogör organisationens långsiktiga viljeriktning och strävan efter utveckling inom olika områden som berör brottsoffer, anhöriga och vittnen. Det brottsofferpolitiska programmet kommer också

att uppdateras inför valet 2022 för att ge ytterligare detaljer om vad Brottsofferjouren tycker i olika frågor utöver vad som inkluderas i manifestet. Det Brottsofferpolitiska programmet fastslogs första gången 2017 och innehåller förslag till förändringar och förbättringar i lagstiftning, samverkan, praktiska förhållningssätt och bemötande. I mer än 30 år har vår organisation genom personlig kontakt med stödsökande över hela landet fått en fördjupad kunskap om brottsoffers behov och situation samt om brister i samhällets skyddsnät och på olika områden inom rättsväsendet. Utifrån denna kunskap är det viktigt att arbeta intressepolitiskt med opinionsarbete och lobbying så att de brottsutsattas situation förbättras.

EU:s brottsofferdirektiv

(2012/29/EU) och kartläggningen av direktivets implementering i Sverige och andra EU länder i VOCLARE-rapporten har legat till grund för flera av programpunkterna i det Brottsofferpolitiska programmet. Några viktiga förändringar inom rättsväsendeområdet som Brottsofferjouren efterfrågar är en ny enhetlig brottsofferlag, förtydligande kring polisens skyldighet att förmedla brottsoffer vidare till stödverksamhet samt bättre tillämpning av kontaktförbud. ■

Möten med företrädare för riksdagspartierna

Under hösten och vintern 2021 träffade förbundsordförande Sven-Erik Alhem, vice förbundsordförande Monica Ekström samt generalsekreterare Fredrik Mellqvist företrädare för riksdagspartierna digitalt för att diskutera viktiga frågor för brottsoffer, vittnen och anhöriga. Från partiernas håll deltog partiledare eller rättspolitisk talesperson samt i vissa fall även politiskt sakkunnig, pressekreterare eller motsvarande. Under mötena diskuterades bland annat:

- › stöd till våldutsatta kvinnor och statsbidrag till organisationer som erbjuder detta,
- › tidigt stöd till vittnen,
- › behovet av en samlad brottsofferlag,
- › ökat statligt ansvar gällande utbetalning av skadestånd till brottsoffer och anhöriga,
- › polisens information till brottsoffer,
- › den rådande problematiken kring en otrygg vittneskultur,
- › ungdomsbrott och vilket stöd unga brottsoffer får tillgång till.

BOJ bjöd in samtliga riksdagspartier till samtal och träffade alla undantaget Sverigedemokraterna som inte besvarade inbjudan.

REMISSVAR 2021

Brottsofferjouren Sverige är en flitigt anlita remissinstans. Under året har förbundet lämnat följande remissvar:

- › **SOU 2020:57**
Ett särskilt hedersbrott
- › **SOU 2020:47**
Hållbar socialtjänst.
En ny socialtjänstlag.
- › **Promemorian**
Effektivare förfarande och utökad kontroll vid verkställighet av fängelsestraff med fotboja
- › **Ds 2021:7**
Barnets bästa när vård enligt LVU upphör
- › **Promemorian**
Skärpta straff för knivbrott
- › **SOU 2021:61**
Utvisning på grund av brott – ett skärpt regelverk
- › **SOU 2021:35**
En stärkt rättsprocess och en ökad lagföring
- › **SOU 2021:46**
Snabbare lagföring – ett snabbförfarande i brottmål
- › **SOU 2021:43**
Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar
- › **SOU 2021:64**
Ersättning till brottsoffer
- › **SOU 2021:49**
Kommuner mot brott
- › **SOU 2021:68**
Skärpta straff för brott i kriminella nätverk
- › **Promemorian**
Tillfälligt omhändertagande av villkorligt frigivna och skyddstillsynsdomda

BOJ satsar stort för att bli mer kända hos allmänheten

BOJ:s kommunikationsarbete handlar i första hand om att så många som möjligt ska känna till att BOJ finns och vad vi erbjuder, samt att fler kontaktar oss för stöd.

Under 2021 har BOJ förutom det löpande kommunikationsarbetet drivit två större kampanjer som nått stora delar av befolkningen. Läs mer på nästa uppslag.

Planering för ytterligare satsningar inom våld i nära relation

I början av sommaren fick BOJ efter ansökan besked om extra statsbidrag till följd av pandemin, likt 2020. Insatserna skulle rikta sig till våldsutsatta kvinnor, barn och hbtqi-personer inom våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Under hösten hade BOJ ett längre samarbete med podcasten *Fallen jag aldrig glömmer* som drivs av Hasse Aro, med tiotusentals lyssnare. BOJ medverkade i tio avsnitt.

Radioreklam sändes också i bland annat Energy och Mix Megapol under september månad.

Merparten av statsbidraget till-ägnat kommunikation lades dock på en stor nationell kampanj i samarbete med två kommunikationsbyråer. Planeringen skedde under hösten och vintern 2021 och kampanjen lanserades sedan under februari 2022.

Sociala medier

BOJ är aktiva på Facebook, Instagram, Youtube, Twitter och LinkedIn. På Facebook, Instagram och Youtube har BOJ under 2021 även gjort betalda inlägg som nått tiotusentals användare.

Webbplats

BOJ:s webbplats är en viktig kommunikationskanal. Här finns information till brottsutsatta, vittnen och anhöriga, press, bidragsgivare, de som vill beställa BOJ:s material och alla andra som är intresserade av vår verksamhet.

För aktiva i en lokal brottsofferjour finns ett intranät med intern information och användbart material för nedladdning. BOJ ger också stöd till lokala jourer i deras arbete med sina lokala hemsidor.

Under 2021 har arbetet med att ta fram nya webbplatser för alla lokala jourer intensifierats och lansering är planerad till vintern och våren 2022.

Nyhetsbrev

Brottsofferjouren Sveriges interna nyhetsbrev är en viktig informationskanal till lokala jourer. Nyhetsbrevet sänds ut digitalt en gång i månaden till alla jourer och till alla som skrivit upp sig

BOJ i sociala medier

- > **Facebook**
Brottsofferjouren Sverige
- > **Instagram**
@brottsofferjourensverige
- > **Youtube**
Brottsofferjouren Sverige
- > **linkedin**
Brottsofferjouren Sverige
- > **Twitter**
@brottsofferjour

för prenumeration. Det innehåller aktuell information om bland annat utbildning, material som jourer kan beställa och kommande evenemang.

Stöd till lokala jourer

Under året har omfattande stöd givits till lokala jourer i en mängd olika frågor som rör marknadsföring och kommunikation. Jourerna har fått stöd av BOJ:s kommunikatör i allt från färdiga skraddarsydda annonser och lokalt anpassat informationsmaterial till hjälp med debattartiklar och underlag inför föreläsningar. Dialogen med lokala jourer är viktig. Den hjälper förbundet att se behovet i organisationen och bidrar till att nytt material tas fram som kan komma alla jourer till del.

BOJ i media

Under året har fem pressmeddelanden skickats ut via BOJ:s pressrum på MyNewsdesk, som även återfinns på BOJ:s webbplats. Representanter för BOJ samt de lokala jourerna syns också regelbundet i media. Främst uttalar sig förbundsordförande Sven-Erik Alhem, men också vice förbundsordförande Monica Ekström, generalsekreterare Fredrik

Mellqvist samt flera av BOJ:s verksamhetsutvecklare har syns i media under 2021.

Informationsmaterial

BOJ:s kommunikatörer arbetar regelbundet med att ta fram nytt och uppdatera befintligt informationsmaterial. Materialet laddas upp i pdf-format på intranätet så att de lokala jourerna kan ladda ner det och finns även för beställning i BOJ:s webbshop.

Profilprodukter

Brottsofferjouren tar regelbundet fram nya profilprodukter vilka alla lokala brottsofferjourer har möjlighet att beställa. Några av de profilprodukter som togs fram under 2021 var sportflaskor, handsprit, lypsyl och koppar.

Bildspråk och grafisk profil

Under vintern 2021 togs ytterligare bilder fram till BOJ:s bildbank med hjälp av en fotograf. BOJ och alla medlemsjourer har nu ett stort antal porträtt- och genrebilder att använda i sin marknadsföring och sitt informationsmaterial.

Frågor besvaras

Brottsofferjouren Sverige svarar regelbundet på frågor från journalister som letar efter information eller vill ha förslag på intervjupersoner. Intresset för BOJ:s arbete har också varit stort från skolelever och studenter som hört av sig inför skolarbeten och uppsatser.

Brottsofferdagen 2021

Under IBD 2021 uppmärksammade BOJ frågan om en tryggare vittneskultur i form av ett digitalt evenemang. Deltog gjorde de rättspolitiska talespersonerna Fredrik Lundh-Sammeli (S) och Johan Forssell (M) för att lyfta och debattera dessa frågor, under ledning av moderator Åsa Erlandsson, kriminalreporter. Ett uppskattat inslag var också när mamman till Nimo från det uppmärksammade fallet i Svenska Dagbladet 2020 berättade om sina upplevelser när hennes son blev hotad i samband med att han skulle vittna. Fallet Nimo är ett tydligt exempel på hur den rådande vittneskulturen inte bara drabbar enskilda vittnen, utan även deras familj och vänner. Deltog gjorde även vår vittnesstödssamordnare vid Stockholms tingsrätt, Malin Bengtsson, och gav en viktig inblick i vad som idag saknas för att fler ska känna sig trygga i att vittna och hur vi arbetar för att förbättra detta.

Konferens mot väpnat våld

Den 3–4/11 medverkade Brottsofferjouren Sverige under konferensen *Mot väpnat våld i Sverige* i Malmö som arrangerades av Piku. BOJ hade ett bemannat informationsbord på plats och förbundsordförande Sven-Erik Alhem höll i en gruppdiskussion samt en programpunkt om den tilltalades rättigheter vid en rättegång utifrån ett brottsofferperspektiv.

Vittnesstöd finalist till Årets volontär

Camilla Embretsen från Brottsofferjouren Södra Stockholm var en av tio finalister till Volontärbyråns utmärkelse 2021. Det var femte året i rad som de utser årets volontär bland nästan 160 nomineringar från organisationer över hela Sverige. ■

Moderatorn och journalisten Åsa Erlandsson under Brottsofferdagen 2021

MR-dagarna

Den 6–7 december medverkade Brottsofferjouren Sverige tillsammans med Brottsofferjouren Storgöteborg under *Mänskliga Rättighetsdagarna* i Göteborg. Vi syntes och hördes på flera sätt:

- > BOJ Sveriges verksamhetsutvecklare Cornelia Johansson modererade ett samtal om demokratibrott tillsammans med Sensus. Seminariet var fullsatt.
- > Anna Siitam Wadman, samordnare på BOJ Storgöteborg och Markus Haile, projektledare på BOJ Sverige, deltog i ett samtal om brottsofferstöd i utsatta områden på lilla scenen.
- > Malin Almroth, samordnare på BOJ Storgöteborg, medverkade i ett seminarium om demokratibrott arrangerat av polisen.
- > Vi representerade allihop BOJ i en monter med informationsmaterial under båda dagarna.

KAMPAJ FÖR TELEFON- NUMRET 116 006

Brottsofferjouren Sverige beviljades under 2021 extra bidrag av Brottsoffermyndigheten för att marknadsföra det transeuropeiska telefonnumret för brottsofferstöd, 116 006. Genom kampanjen ökade vi kännedomen om telefonnumret 116 006 och även den allmänna kännedomen om BOJ.

Budskapet med kampanjen var ”Ring 116 006 om du är brottsutsatt, anhörig eller vittne, så får du stöd”. Målgruppen var bred och kampanjen riktade sig till allmänheten i stort.

Materialet i form av filmer och bilder till sociala medier togs fram under våren 2021 och spreds under hösten och vintern. En radioslinga togs fram och sändes i ett flertal radiokanaler samt podcaster. Bilder från kampanjen visades i Stockholms kollektivtrafik under vecka 40. Filmmaterialet användes också för att visas på biografer under november månad.

Kampanjen hade en total budget på 1 miljon kronor. Sammanfattningsvis gick cirka 250 000 kronor åt till produktion av material, cirka 300 000 kronor till radio/poddreklam, cirka 250 000 kronor till reklam i kollektivtrafiken, cirka 150 000 kronor till bioreklam och cirka 50 000 kronor till digital marknadsföring via Facebook, Instagram och Youtube.

Produktion av material

Sex kortare filmer som gestaltade olika brottstyper togs fram i samarbete med producenterna Vanessa Bergren och Deniz Merdol. Dessa brottstyper inkluderade våld i nära relation, barn som bevittnar våld, bedrägerier, rån och näthat. Den sjätte filmen gestaltade en person som bevittnat ett allvarligt brott. Två filmer av olika längd som gestaltade samtliga brottstyper togs också fram.

En slinga om 15 sekunder för radio/poddreklam togs fram av samma producenter.

Radio och podcaster

Mellan den 12/7 och den 1/8 sändes radioslingan i bland annat Energy och Mix Megapol via Bauer Media och nådde sammanlagt 124 003 unika lyssnare. Slingan spelades sammanlagt 631 781 gånger.

Mellan den 20/12 2021 och den 2/1 2022 sändes slingan i olika podcaster via Bauer Media och nådde sammanlagt 338 194 unika lyssnare. Slingan spelades sammanlagt 827 587 gånger.

I kollektivtrafiken

Kampanjbilder visades i Stockholms kollektivtrafik mellan den 4/10 och den 10/10. Under den veckan beräknades räckvidden vara cirka 7 140 000 totala kontakter varav cirka 587 000 unika kontakter. Normalt sett når en sådan kampanj 53 procent av Stockholms befolkning mellan 15–75 år, denna vecka fick vi dock räkna med en minskning på cirka 30 procent till följd av pandemin.

Bioreklam

Filmen om 30 sekunder sändes på biografer i landet via Svenska Bio mellan den 29/10 och 2/12 samt mellan den 10/12 och 16/12. Filmen visades sammanlagt 294 850 gånger.

Digital annonsering

På Youtube har 30-sekundersfilmen visats cirka 36 000 gånger.

På Facebook och Instagram har fyra varianter av filmerna marknadsförts under hösten, vilket sammanlagt gett nära 20 000 thruplays, 35 000 i räckvidd och 65 000 exponeringar. ■

KAMPAJ FÖR FLER VOLONTÄRER

Många lokala brottsofferjourer upplever utmaningar med att rekrytera stödpersoner, vittnesstöd och styrelsemedlemmar, framför allt i de yngre ålderskategorierna. Med anledning av detta genomförde Brottsofferjouren Sverige en nationell insats under 2021 för att värva volontärer till landets alla brottsofferjourer. Kampanjen fokuserade främst på rekrytering av stödpersoner och vittnesstöd, men även styrelsemedlemmar omfattades.

Med budskapet ”Bli volontär!” ville vi förmedla att det är givande att hjälpa andra människor och att det också ger mycket tillbaka att engagera sig ideellt. Målgruppen var generellt bred med fokus på personer mellan 20 och 65 år.

Den största delen av kampanjen bestod av digital marknadsföring i sociala medier, med hänvisning till att lämna en intresseanmälan via brottsofferjouren.se. De flesta av annonserna var lokalt inriktade. Intresseanmälningarna som kom in via Brottsofferjourens webbplats hänvisas sedan vidare till respektive lokal brottsofferjour för vidare mottagande och eventuell intervju/lämplighetsbedömning.

Spridning

Förutom marknadsföring i sociala medier genomfördes också redaktionella samarbeten med podcasterna *Fallen jag aldrig glömmer*, *Olösta fall* och *Rysarpodden*. Vykort med budskapet ”Bli volontär” och vidare information delades också ut gratis på utvalda caféer och restauranger i landet via Citrus.

Resultat

Vi fick in 730 intresseanmälningar totalt för 2021. Om vi räknar det som att nettoresultatet är 139 av 730, dvs. alla nya användare

i Minerva som tillkommit efter halvårsskiftet, då kan vi säga att 19 procent av intresseanmälningarna faktiskt resulterar i en ny stödare.

Om vi istället räknar det som att nettoresultatet är 81 av 730, dvs. alla nya användare i Minerva som tillkommit efter 1 oktober då utbildningen började, då kan vi säga att 11 procent av intresseanmälningarna faktiskt resulterar i en ny stödare.

Geografisk spridning

Intresseanmälningar kom in för personer boende i 58 av 69 jourer och 148 av 290 kommuner.

Kön och ålder

646 intresseanmälningar kom från kvinnor, 83 från män, 1 från annan.

Könsfördelningen bland aktiva medlemmar i Minervas medlemsdel (stödpersoner, vittnesstöd, samordnare, styrelseledamöter, anställda) är ca 74 procent kvinnor.

435 intresseanmälningar kom från personer under 40, 223 från personer mellan 40 och 60, 72 från personer över 60 år.

Medelåldern på personer som lämnade in intresseanmälan under 2021 var 38 år. Medianåldern var ännu lägre, 31 år.

Medelåldern på personer som har aktiva användarkonton i Minerva (vilket när det här skrivs endast är personer som är brottsofferstödare eller brottsoffersamordnare) är 60 år.

Vi har som vi vet en mycket hög medelålder inom organisationen idag, men bland de som vill bli aktiva inom BOJ är medelåldern betydligt lägre. Det finns alltså en oerhörd potential att kraftigt för yngre både stödjakären och andra ideellt verksamma inom jourerna – det gäller bara att tillvarata det intresse som finns. ■

Tidningen Brottsoffer

Tidningen Brottsoffer ges ut av Brottsofferjouren Sverige sedan 1994 och går ut till alla som är medlemmar i en lokal brottsofferjour. Det går också att teckna en helt kostnadsfri prenumeration på tidningen direkt via Brottsofferjouren Sverige.

Aktuella teman

Tidningen Brottsoffer kommer ut med fyra nummer per år och har en upplaga på 11 000 exemplar. Medlemmar i lokala brottsofferjourer får tidningen och den sprids också till bland annat tingsrätter, polisstationer, bibliotek, skolor och vårdcentraler runt om i landet. Alla jourer kan kostnadsfritt beställa önskat antal tidningar direkt till sin jour i samband med tryckning. Under 2021 genomfördes två kampanjer – en runt midsommar och en runt jul – där närmare 8 000 exemplar av tidningen spreds på SJ:s snabbtåg vid varje kampanjtillfälle.

I Tidningen Brottsoffer är brottsofferfrågor i fokus och varje nummer har ett aktuellt tema. Under året har tidningen fokuserat på följande teman:

- › Nr 1: Vittnen
- › Nr 2: Barn som utsatts för våld
- › Nr 3: Demokratin 100 år
- › Nr 4: Bedrägeribrott

Samarbete med Förbundsmedia

BOJ har ett avtal med *Förbundsmedia AB* kring utgivning av tidningen. Förbundsmedia AB ansvarar för tryck, distribution och annonsförsäljning. Brottsofferjouren Sverige ansvarar för det redaktionella innehållet. Tidningens redaktör planerar varje

tema i samråd med ett redaktionsråd bestående av ansvarig utgivare/förbundsordförande och generalsekreterare. Redaktören ansvarar sedan för det redaktionella arbetet. Tidningens expertpanel har ideellt svarat på läsarnas frågor. Panelen har under året bestått av Eva Andersson, advokat, Anneli Svensson, socionom och legitimerad psykoterapeut, och Åsa Lundmark, chef för Brottsskadeenheten på Brottsoffermyndigheten.

»8 000 exemplar av tidningen spreds på SJ:s snabbtåg.«

Vi tackar expertpanelen för deras medverkan! De lokala brottsofferjourerna har bidragit med texter och foton som publicerats i tidningens avdelning "Jourerna berättar".

Webbplats med tidningsarkiv

Tidningen Brottsoffer har en egen webbplats www.tidningenbrottsoffer.se. Här finns tidningsnummer från 2007 och framåt att ladda ned i pdf-format. Äldre nummer finns i pappersformat. ■

BROTTSOFFER-JOUREN ERBJUDER

Medmänskligt stöd av någon som lyssnar och förstår.

Information om polisanmälan, rättsprocess och ersättning.

Stöd vid eventuell rättegång.

Stöd i kontakt med myndigheter och försäkringsbolag.

Brottsofferjouren Sveriges organisation

Beskyddare

Hennes Majestät Drottningen är Brottsofferjouren Sveriges beskyddare.

Medlemskap

Brottsofferjouren Sverige är medlem i den europeiska organisationen *Victim Support Europe, Forum* – idéburna organisationer med social inriktning och *Fremia* – arbetsgivarförbundet för ideella organisationer samt *Giva*.

Förbundsstyrelse

Fram till förbundsstämman var Sven-Erik Alhem förbundsordförande och Monica Ekström vice förbundsordförande för Brottsofferjouren Sverige. Ordinarie ledamöter var Viveka Bonde, Gunilla Kindstrand, Kurt Lundgren, Sven Stenson och Yvonne Zingmark. Ersättare var Hans-Åke Donnersvärd, Alexander Rosenberg och Jean-Pierre Zune. Adjungerade var Carina Ödebrink, riksdagsledamot och ledamot i justitieutskottet (S) och Ingemar Kihlström, riksdagsledamot och vice ordförande i justitieutskottet (KD).

Sedan förbundsstämman den 24 september 2021 har Sven-Erik Alhem varit förbundsordförande och Monica Ekström vice förbundsordförande. Ordinarie ledamöter har varit Erika Berglund, Johanna Kirsten, Kurt Lundgren, Sven Stenson och Yvonne Zingmark. Ersättare har varit Hans-Åke Donnersvärd, Kent Fernström och Jean-Pierre Zune. Adjungerade har som tidigare varit Carina Ödebrink och Ingemar Kihlström.

Förbundsstyrelsen har haft 9 sammanträden under året. Därtill har förbundsstyrelsens arbetsut-

skott haft ett flertal sammanträden som bland annat rört personalfrågor. Hela arbetet inom förbundsstyrelsen har fortsatt väsentligen präglats av ändrade förhållanden till följd av pandemin. Samtliga styrelsemöten, förutom årets sista, har genomförts i digital form. Även i övrigt har den viktiga kontinuerliga kommunikationen mellan förbundsstyrelsens ordförande/vice ordförande och generalsekretären samt med förbundskansliet präglats av att den genomgående skett i digital form.

Viktiga frågor som behandlats är:

- › policyfrågor
- › frågor som syftat till att ge bästa möjliga stöd till lokala jourer
- › opinionspåverkande arbete i syfte att stärka rättigheter för brottsoffer, vittnen och anhöriga
- › ekonomifrågor
- › Införandet av ärendehanteringssystemet Minerva i syfte att få en mer ändamålsenlig förmedling av ärenden till lokala jourer från polisen i hela landet.

Förbundsstyrelsens arbetsgrupper har varit: *polis, rättsväsende, socialtjänst och hälso- och sjukvård*.

Arbetsutskott

Arbetsutskottet bestod fram till Förbundsstämman av Sven-Erik Alhem, Monica Ekström och Viveka Bonde. Därefter av Sven-Erik Alhem, Monica Ekström och Sven Stenson. Arbetsutskottet har haft nio sammanträden under året. Arbetsutskottets uppdrag har varit: *förberedelse inför styrelsemöten och hanterat personalfrågor på delegation*.

Revisorer

Ordinarie auktoriserad revisor har fram till förbundsstämman

varit Tommy Nilsson och ersättare Mathias Fredriksson från Hummelkläppen i Stockholm AB. Lars Brauer och Marie Engström Rosengren var ordinarie förtroendevalda revisorer och ersättare var Elisabeth Johansson. Efter förbundsstämman har auktoriserad revisor varit revisorer från revisorsfirman Hummelkläppen och Stig Karels samt Alexander Rosenberg har varit ordinarie förtroendevalda revisorer samt Lars Brauer ersättare.

Valberedning

Brottsofferjouren Sveriges valberedning bestod fram till förbundsstämman av Karin Andersson, Christer Erlandsson, Tove Treschow, Mattias Ring och Inger Erlandsson. Efter förbundsstämman har valberedningen bestått av Christer Erlandsson, Sabrina Suikki, Inger Erlandsson och Sten-Åke Siewertz.

Förbundets kansli

Fredrik Mellqvist var generalsekreterare för Brottsofferjouren Sverige under 2021.

Övriga tjänster på kansliet har under 2021 varit: Rådgivare på Brottsofferjourens telefoncentral, samordnare inom Stöd på eget språk, verksamhetsutvecklare inom områdena utbildning, kvalitet och utvärdering, rättsväsende, våld i nära relation respektive barn och unga, kommunikatörer samt redaktör för Tidningen Brottsoffer, projektledare och utbildningssamordnare för projekten Orädd Demokrati och Utsatta områden samt administratörer.

Vid årets slut fanns 14,75 heltidstjänster på Brottsofferjouren Sveriges förbundskansli fördelat på 17 personer. ■

Förbundsstyrelsen

Sven-Erik Alhem
Ordförande

Sven-Erik Alhem är en välkänd samhällsdebattör och rättsexpert och har varit förbundsordförande för Brottsofferjouren Sverige sedan 2009. Alhem har tidigare bland annat arbetat som överåklagare, sakkunnig i justitiedepartementet samt i hovrätten över Skåne och Blekinge.

Monica Ekström
Vice ordförande

Monica Ekström, som också är ordförande för Brottsofferjouren Värmland, valdes till vice ordförande för Brottsofferjouren Sverige 2009. Hon har ett långt samhällsengagemang i bagaget och brinner särskilt för frågor om barns rättigheter, hedersvåld och funktionsrättsfrågor. Ekström är också ordförande för Funktionsrätt Värmland.

Erika Berglund
Ordinarie ledamot

Johanna Kirsten
Ordinarie ledamot

Kurt Lundgren
Ordinarie ledamot

Sven Stenson
Ordinarie ledamot

Yvonne Zingmark
Ordinarie ledamot

Hans-Åke Donnersvärd
Ersättare

Kent Fernström
Ersättare

Jean-Pierre Zune
Ersättare

Carina Ödebrink
Adjungerad
Riksdagsledamot och ledamot i justitieutskottet (S)

Ingemar Kihlström
Adjungerad
Riksdagsledamot och vice ordförande i justitieutskottet (KD)

*Styrelsemedlemmar
fram till förbundsstämman
den 24 september 2021*

Viveka Bonde
Ordinarie ledamot

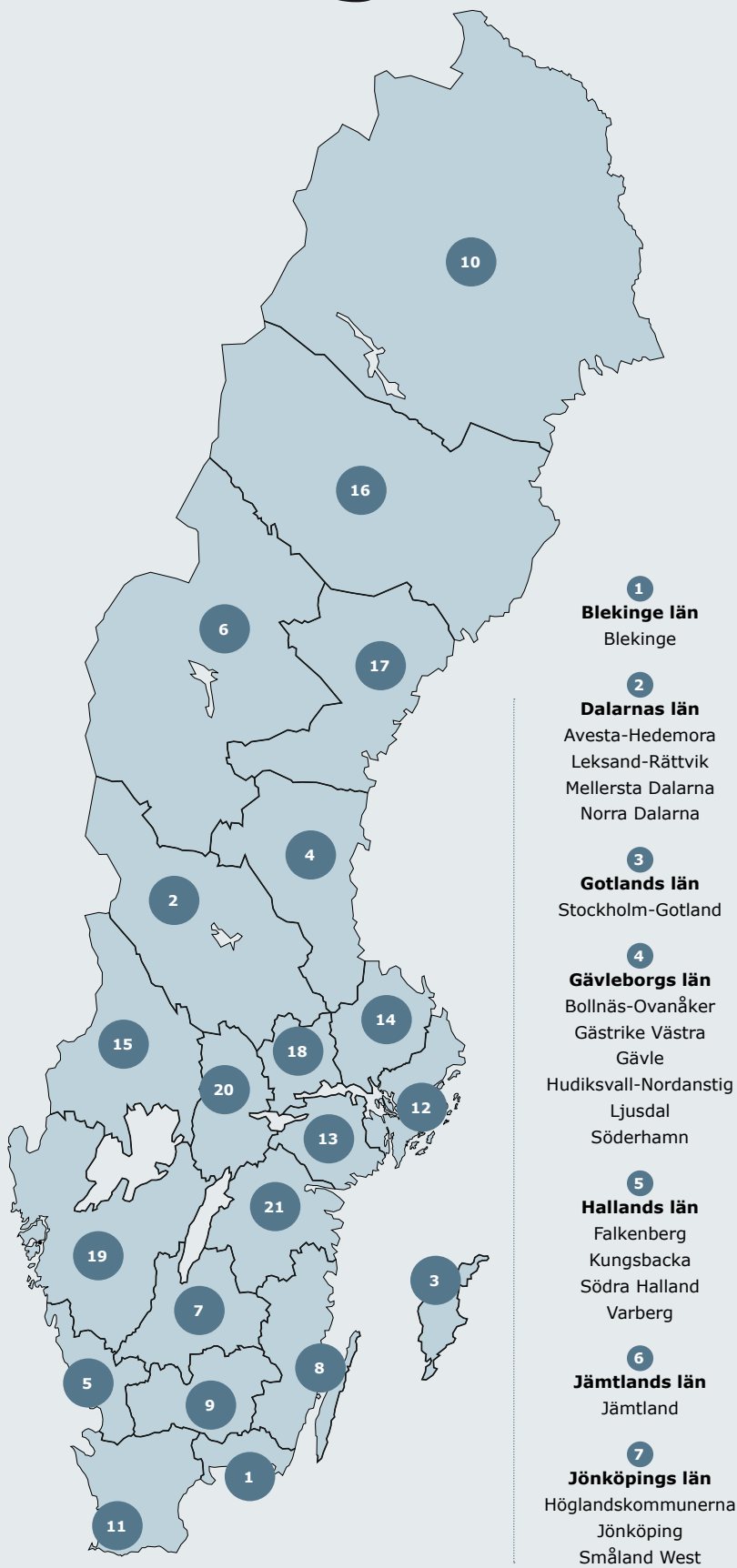

Gunilla Kindstrand
Ordinarie ledamot

Alexander Rosenberg
Ersättare

Brottsofferjourer i Sverige

- 1 Blekinge län**
Blekinge
- 2 Dalarnas län**
Avesta-Hedemora
Leksand-Rättvik
Mellersta Dalarna
Norra Dalarna
- 3 Gotlands län**
Stockholm-Gotland
- 4 Gävleborgs län**
Bollnäs-Ovanåker
Gästrik Västra
Gävle
Hudiksvall-Nordanstig
Ljusdal
Söderhamn
- 5 Hallands län**
Falkenberg
Kungsbacka
Södra Halland
Varberg
- 6 Jämtlands län**
Jämtland
- 7 Jönköpings län**
Högländskommunerna
Jönköping
Småland West

- 8 Kalmar län**
Oskarshamn-
Mönsterås-Högsby
Södra Kalmar län
Vimmerby-Hultsfred-
Västervik
- 9 Kronobergs län**
Sunnarbo
Växjö
Älmhult
- 10 Norrbottens län**
Boden
Luleå
Piteå-Älvdal
- 11 Skåne län**
Freezonen
Helsingborg
Hässleholm-Osby-
Perstorp
Landskrona-Svalöv
Mellersta Skåne
Nordöstra Skåne
Söderslätt
Ängelholm
- 12 Stockholms län**
Haninge-Nynäshamn
Huddinge-Botkyrka
Nacka-Tyresö-Värmdö
Roslagen
Stockholm-Gotland
Södertälje
Södra Stockholm
Västerort
- 13 Södermanlands län**
Eskilstuna
Katrineholm-Flen-
Vingåker
Strängnäs
Östra Sörmland
- 14 Uppsala län**
Enköping
Uppsala län
- 15 Värmlands län**
Värmland
Östra Värmland

- 16 Västerbottens län**
Dorotea
Lycksele
Skellefteå
Umeåregionen
Vilhelmina
- 17 Västernorrlands län**
Västernorrland
- 18 Västmanlands län**
Västmanland
- 19 Västra Götalands län**
Ale
Alingsås-Lerum-
Värgårda-Herrljunga
Borås-Sjuhärad
Fyrbodalen
Norra Skaraborg
Storgöteborg
Östra Skaraborg
- 20 Örebro län**
Örebro län
- 21 Östergötlands län**
Västra Östergötland
Östergötland

Underskrifter Årsberättelse 2021

Organisationsnummer
815600-8784

Styrelsen
Ordinarie styrelseledamöter

*Sven-Erik Alhem
Monica Ekström
Johanna Kirsten
Yvonne Zingmark
Kurt Lundgren
Sven Stenson
Jean-Pierre Zune*

har granskat årsberättelsen
och signerat den digitalt
den 27 april 2022.

Revisorer
Förtroendevalda revisorer

*Stig Karels
Alexander Rosenberg*

har granskat årsberättelsen
för räkenskapsåret 2021 och tillstyrker att den
ger en rättvisande bild av Brottsofferjouren Sveriges
verksamhet under år 2021 samt att den stämmer överens
med årsredovisning daterad 2022-04-21.
Förtroendevalda revisorer
har signerat årsberättelsen
den 27 april 2022.

Brottsofferjouren Sveriges

Årsredovisning 2021

Årsredovisning för

Brottsofferjouren Sverige

815600-8784

Räkenskapsåret

2021-01-01–2021-12-31

Innehållsförteckning	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Resultat och ställning	4
Resultaträkning	5
Balansräkning	6
Noter	8
Underskrifter	14

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Brottsofferjouren Sverige får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2021. Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Allmänt om verksamheten
Brottsofferjouren Sverige är en organisation av ideella lokala brottsofferjourer vars huvudsakliga syfte och mål är att ge stöd, information och praktisk vägledning till brottsoffer, anhöriga och vittnen.

- Brottsofferjouren Sveriges ändamål**
- att stödja och utbilda föreningarna inom förbundet i olika avseenden.
 - att genom opinionsbildning verka för att brottsoffers, vittnens och anhörigas behov tillgodoses
 - att verka för att rättssäkerheten för brottsoffer, vittnen och anhöriga är betryggande inför och vid domstolsförhandlingar
 - att verka för att samhället ökar sina insatser för att förebygga brott
 - att stimulera samarbetet mellan föreningarna som arbetar med målsättningar enligt ovanstående punkter.

Brottsofferstöd och vittnesstöd
Huvuddelen av brottsofferstödet utförs av de lokala brottsofferjourerna. En viktig resurs när det gäller att tillse att brottsoffer alltid möts av en personlig röst när de söker kontakt med Brottsofferjouren under kontorstid är förbundets nationella telefonlinje, Brottsofferjourens telefoncentral. Telefoncentralen tar emot inkommande samtal från hela landet, lyssnar och ger information. Inringaren förmedlas sedan vidare till en lokal brottsofferjour.

Telefoncentralen organiserar också tjänsten Stöd på eget språk, där stödsökande erbjuds information och vägledning på drygt 20 olika språk. Arabiska, engelska och persiska är de vanligast förekommande språken. Särskilda informationsblad har översatts till respektive språk och marknadsförts till lokala brottsofferjourer, polismyndigheter, socialtjänst, medborgarkontor samt hälso- och sjukvård. Brottsofferjourens Telefoncentral har också möjlighet att svara på frågor från brottsoffer, anhöriga och vittnen via e-post eller onlineformulär genom tjänsten Brottsoffersvar på nätet.

I samband med rättegång erbjuds målsägande, anhöriga och vittnen vittnesstöd vid alla landets tingsrätter och hovrätter. Brottsofferjouren Sveriges lokala

jourer svarar för denna angelägna verksamhet vid 54 domstolar (tingsrätter, hovrätter och kansliorter).

Utbildning
Brottsofferjouren Sveriges utbildningsverksamhet är en viktig del av förbundets uppdrag i förhållande till de lokala jourerna. Utbildningsverksamhetens syfte är att genom olika insatser säkra den kunskap som behövs för att organisationen ska kunna genomföra sitt uppdrag och uppfylla målen med verksamheten. Dessa är i huvudsak att ge stöd och hjälp till brottsoffer, vittnen och anhöriga, sprida kunskap om brottsutsattas situation samt arbeta för att deras rättigheter stärks. Förbundet anordnar årligen samordnar- och ordförandekonferenser där samtliga medlemsföreningar inbjuds att delta samt en mängd andra utbildningstillfällen inom olika specialområden. Förbundet producerar utbildningsmaterial för både grundutbildning av stödpersoner och vittnesstöd och material och litteratur som gäller särskilda brottsoffergrupper som de lokala brottsofferjourerna tar del av.

Verksamhet med medel från finansiärer för särskilda syften
Insatser inom kvinnofridsområdet finansieras med medel från Socialstyrelsen. Syftet är att stärka brottsofferjourernas arbete med våldsutsatta personer inom nära relation och barn som bevittnat våld samt inom hedersrelaterat våld och förtryck. Förbundet har en anställd verksamhetsutvecklare och en kommunikatör inom området. Dessutom ingår det i vissa tjänster att även ha ansvar för vissa områden i arbetet inom våld i nära relation. Förbundet anordnar särskilda utbildningsinsatser inom området våld i nära relation.

Opinionsbildning
Organisationens kontakter med brottsoffer, anhöriga och vittnen har givit oss en bred erfarenhet och kompetens om dessa gruppers situation och behov. Förbundet har en betydande roll i att bedriva opinionsbildning utifrån denna kunskap så att situationen förbättras för brottsoffer inom rättsväsende, socialtjänst samt hälso- och sjukvård.

Tidningen Brottsoffer som ges ut av förbundet är en kanal för att föra ut och lyfta fram olika frågor inom brottsofferområdet till beslutsfattare, media och andra externa grupper, men även belysa frågor internt inom organisationen. De lokala brottsofferjourerna och deras medlemmar får Tidningen Brottsoffer gratis.

Kommunikation
Det övergripande målet för Brottsofferjouren Sveriges kommunikation är att Brottsofferjouren som organisation ska bli mer känd – att fler ska känna till att Brottsofferjouren ger kostnadsfritt stöd till brottsoffer, anhöriga och vittnen. Då polisens förmedling av ärenden under de senaste åren minskat är det än mer angeläget att vi når ut med att vi finns och vad vi kan hjälpa till med direkt till allmänheten, så att brottsutsatta själva ska välja att kontakta oss även om de inte blir förmedlade vid polisanmälan. Då når vi också en större del av den grupp brottsutsatta som inte anmält händelsen.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Organisationsutveckling och kvalitetsarbete
Syftet med den organisationsutveckling som skett sedan 2013 är att utveckla och förstärka det lokala brottsoffersstödet samt att säkerställa att detta stöd är likvärdigt över hela landet. Målet är att lokala brottsofferjourer ska få ökade ekonomiska medel och ha tillgång till en anställd samordnare. Verksamheten får då möjlighet till ökad kvalitet och kontinuitet. Det har inneburit en process där en del jourer gått samman med andra för att skapa bättre förutsättningar. När verksamhetsåret 2021 var över hade Brottsofferjouren Sverige 69 medlemsföreningar. Inom större föreningar finns även lokalkontor för att öka tillgängligheten. Nästan alla kommuner ingår i en brottsofferjour. 111 kommuner har idag tecknat IOP eller samverkansavtal med lokala brottsofferjourer. Arbetet fortgår med att utveckla ärendehanteringens både vad gäller metod, kvalitet och innehåll. Ärendehanteringssystemet *Minerva* togs i bruk under 2021 och har förenklat arbetet och statistikframställningen, ger oss bättre överblick över ärendeflödet och möjliggör tekniska lösningar som direktimport av polisens ärenden och utsändning av brukarenkät till stödsökanden. Minervas medlems- och jourdel lanserades mot slutet av året och systemet kommer att utvecklas vidare med fler funktioner under 2022.

Statistik och ärendeförmedling
En mycket viktig och prioriterad fråga under året har varit polisens förmedling till de lokala brottsofferjourerna. EU:s brottsofferdirektiv understryker angelägenheten i att polisen ska hänvisa brottsoffer till brottsofferstödjande verksamhet.

En väl fungerande ärendeförmedling från polisen är en grundförutsättning för att brottsoffer, anhöriga och vittnen ska få det stöd som brottsofferdirektivet beskriver. Förbundsstämman 2021 fattade ett enhälligt beslut att både jourer och förbund ska verka för en övergång till en digital, central ärendeförmedling från polisen till BOJ för direkt import och fördelning i det nya ärendehanteringssystemet Minerva. Samverkan med polisen har under året skett på flera olika områden för att kunna uppnå det målet.

Kompetensutveckling via webben och konferenser
Under år 2021 har följande interna konferenser arrangerats för nyckelpersoner inom Brottsofferjouren Sverige:

- Samordnarkonferens, 2 dagar
- Introduktionsdag för nya samordnare och ordförande, 1 dag
- Ordförandekonferens för lokala ordföranden, 2 dagar
- Workshop i digital pedagogik och kommunikation för främst samordnare
- Fokus: Brottsoffer
- Digital grundutbildning för till nya volontärer
- Utbildning i föreningskunskap för nya styrelsemedlemmar vid lokal jour

Dessutom har en fördjupande webbaserad utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck för stödpersoner och vittnesstöd lanserats under året. En anställd projektledare har arbetat med att genom dialog med jourerna ta fram en plan för hur Brottsofferjouren på sikt kan bli bättre på att erbjuda och ge brottsofferstöd i utsatta områden.

Kompetens om utsatta och sårbara grupper måste öka för att nå målsättningen att kunna ge stöd till alla brottsoffer. För att få ny kunskap och uppmärksamma dessa grupper samt för att utveckla nya metoder i brottsofferarbetet arbetar förbundet med olika projekt. Erfarenheter inom projekten kan spridas till jourerna som ett led i det kvalitetshöjande arbetet. Förbundet har under året slutfört projektet *Orädd Demokrati* med medel från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Projektets syfte var att öka kunskapen om demokratibrott inom brottsofferjourerna, synliggöra BOJ, stärka samverkan med polisen och utsatta grupper, kvalitetssäkra stödet som BOJ ger till brottsoffer samt att öka lokala jourernas egen förmåga att hantera hot och påverkan.

Bland annat har en videopodd släppts på temat med ett flertal intressanta gäster, bland annat ärkebiskopen.

Opinion och kommunikation

Ett strategiskt arbete har pågått med ett brottsoffer-politiskt program för att stärka opinionsarbetet både nationellt, regionalt och lokalt. Den viktigaste frågan i opinionsarbetet har även varit att få en ökning av ärenden till Brottsofferjouren från polisen.

Under 2021 har en stora satsningar gjorts för att öka kännedomen om Brottsofferjouren och vårt erbjudande. Bland annat har större kampanjer genom-förts för att uppmärksamma vårt telefonnummer 116 006 och för att värva fler volontärer till landets brottsofferjourer.

Brottsofferjouren har, förutom digital annonse-ring, synts i Stockholms kollektivtrafik, på biografer samt hörts i radio och populära podcasts.

Medlemmar

Vid årets början var 71 lokala brottsofferjourer med-lemmar i Brottsofferjouren Sverige och vid årets slut var 69 lokala brottsofferjourer medlemmar. Vid årets slut var 4 565 personer registrerade som medlemmar i landets brottsofferjourer.

Hållbarhetsupplysningar

Förbundet arbetar aktivt med att implementera värdegrunden i hela organisationen. Brottsoffer-jouren Sverige är medlem i IDEA, Arbetsgivar-organisationen för ideella organisationer. Förbundet har kollektivavtal med Unionen och Akademikerförbundet.

Resultat och ställning

Flerårsöversikt

Allmänna förutsättningar	2021	2020	2019	2018	2017
Resultat (tkr)					
Verksamhetens intäkter	30 082	23 660	19 679	17 455	15 093
Verksamhetens kostnader	-27 872	-22 285	-19 559	-17 601	-16 519
Verksamhetens resultat	2 210	1 375	120	-138	-1 426
Resultat från finansiella investeringar	6	15	-2	-9	21
Årets resultat	2 216	1 390	117	-138	-1 405

Ekonomisk ställning

Eget kapital (tkr)	5 442	3 226	1 836	1 718	1 856
Soliditet (%)	58	35	23	21	29
Värdesäkring av eget kapital (%)	69	76	7	-7	-43

Definitioner

Eget kapital: Företagets nettotillgångar, det vill säga skillnader mellan tillgångar och skulder.
Soliditet (%): Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).
Värdesäkring av eget kapital (%): Uppgiften beräknas som årets resultat dividerat med ingående eget kapital.

Förändring av eget kapital

	Bundet eget kapital	Balanserat kapital	Summa kapital
Belopp vid årets ingång	400 000	2 826 125	3 226 125
Årets resultat		2 216 005	2 216 005
Belopp vid årets utgång	400 000	5 042 130	5 442 130

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Verksamhetens intäkter			
Medlemsavgifter		67 000	70 000
Bidrag och gåvor	2	29 647 046	23 222 977
Försäljning		200 053	176 303
Deltagaravgifter		78 505	0
Övriga intäkter		70 420	84 115
Övriga rörelseintäkter		18 882	106 960
		30 081 906	23 660 355
Verksamhetens kostnader			
	3, 4		
Ändamålskostnader		-26 124 037	-20 367 327
Insamlingskostnader		-120 517	-109 812
Administrationskostnader		-1 627 313	-1 808 054
		-27 871 867	-22 285 193
Verksamhetsresultat			
		2 210 039	1 375 162
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		7 828	16 708
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 862	-1 437
		5 966	15 271
Resultat efter finansiella poster			
		2 216 005	1 390 433
Resultat före skatt			
		2 216 005	1 390 433
Årets resultat			
		2 216 006	1 390 432

Balansräkning

	Not	2021-12-31	2020-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	5	0	0
		0	0
Summa anläggningstillgångar			
		0	0
Omsättningstillgångar			
Varulager mm			
Handelsvaror		76 574	47 882
		76 574	47 882
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		33 161	29 340
Övriga fordringar	6	22 682	657 836
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7	271 846	397 913
		327 689	1 085 089
Kassa och bank			
		14 396 270	8 086 843
Summa omsättningstillgångar			
		14 800 533	9 219 814
SUMMA TILLGÅNGAR			
		14 800 533	9 219 814

Balansräkning

	Not	2021-12-31	2020-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital		400 000	400 000
Balanserat kapital		2 826 124	1 435 693
Årets resultat		2 216 006	1 390 432
Summa eget kapital		5 442 130	3 226 125
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		7 083 082	2 795 670
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	8	0	878 145
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	2 275 321	2 319 874
Summa kortfristiga skulder		9 358 403	5 993 689
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		14 800 533	9 219 814

Noter

Not 1: Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3) och FRII:s Styrande riktlinjer för årsredovisning (antagna av FRII:s styrelse 2014, uppdaterade 2018).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Värderingsprinciper

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges nedan.

Resultaträkningen

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som Brottsofferjouren Sverige erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter består av inbetalningar av de lokala kontoren för medlemskap i Brottsofferjouren Sverige. Medlemsavgiften redovisas som intäkt vid erhållen inbetalning från medlemmen.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken organisationen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde, utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte, är en gåva eller ett erhållet bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls för att organisationen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva. Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls medan bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner; ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Gemensamma kostnader såsom kostnader för it, ekonomi och lokalhyra fördelas på respektive funktion enligt en fördelningsnyckel. Ändamålskostnader är sådana kostnader som kan hänföras till Brottsofferjouren Sveriges uppdrag enligt stadgarna. Här ingår bland annat de kostnader för personal och varor/tjänster som hör till de aktiviteter som organisationen genomför för att fullfölja sitt uppdrag, exempelvis konferens- och seminariekostnader, informations-och utbildningsmaterial, resekostnader i samband med utbildning och/eller stöd till jourer, samt personalkostnader för organisationens verksamhetsutvecklare. Med insamlingskostnader menas kostnader för insamlingsarbete som riktar sig mot organisationens samtliga givare. Då Brottsofferjouren Sverige är i början av sitt insamlingsarbete mot privata givare har organisationen hittills endast mindre kostnader, i form av kostnader vid försäljning av varor. Under 2016 valde organisationen att klassificera konferenskostnader under kategorin insamlingskostnad, men eftersom organisationens konferenser främst vänder sig till medlemmar, klassificeras posten från och med år 2017 som ändamålskostnad. Detta förklarar den stora skillnaden mellan beloppen i respektive år. Administrativa kostnader är sådana som behövs för att administrera och driva organisationen. Exempel är kostnader för styrelsemöten och revision. Om en kostnad varken avser ändamål, medlemsvård/-värvning eller insamling hänförs den till administrationskostnader. I administrationskostnader ingår samkostnader, såsom lön till administrativ personal. **Leasing** Alla leasingavtal redovisas som operationella, det vill säga leasingavgiften redovisas linjärt över leasingperioden. **Ersättningar till anställda** Ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. När pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år som pensionen tjänas in. **Inkomstskatt** Brottsofferjouren Sverige är en ideell förening och är därmed inte skatteskyldig.

Balansräkningen

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan.

Finansiella tillgångar

Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter.
Kundfordringar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av dess anskaffningsvärde och dess nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader.

Skuld för erhållna ej nyttjade bidrag

I de fall organisationen erhållit bidrag men ännu inte uppfyllt villkoren redovisas en skuld.

Avsättningar

En avsättning redovisas när organisationen har ett legalt eller informellt åtagande som följd av inträffade händelser och där organisationen förväntar sig att en utbetalning kommer att krävas för att reglera åtaganden samt att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar värderas till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att behöva erläggas.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.
Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Inventarier, verktyg och installationer 5 år

Uppskattningar och bedömningar

Det finns inga väsentliga poster i föreningens resultat- och balansräkning som baseras på uppskattningar och bedömningar.

Not 2: Bidrag och gåvor

	2021	2020
Bidrag och gåvor som redovisas som intäkt		
Allmänheten	90 999	80 269
Brottsoffermyndigheten (verksamhetsmedel)	11 200 000	11 000 000
Socialstyrelsen	4 700 000	4 800 000
Socialstyrelsen (projektmedel)	12 059 922	4 300 000
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	596 125	1 868 297
Polisen	0	1 174 410
Brottsoffermyndigheten (projektmedel)	1 000 000	0
Summa	29 647 046	23 222 976

Not 3: Anställda och personalkostnader

	2021	2020
Medelantal anställda		
Kvinnor	13	13
Män	3	2
	16	15

Löner och andra ersättningar

Generalsekreterare	806 736	693 576
Övriga anställda	6 124 711	6 221 906
	6 931 447	6 915 482

Sociala kostnader

Pensionskostnader för generalsekreterare	198 861	185 067
Pensionskostnader för övriga anställda	585 578	554 636
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	2 149 902	2 172 821
	2 934 341	2 912 524

Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	9 865 788	9 828 006
---	-----------	-----------

Arvode för ordinarie styrelsearbete utgår endast vid förlorad arbetsinkomst och har totalt under år 2021 varit 3 637 kr (5 625 kr).

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor i styrelsen	57 %	50 %
Andel män i styrelsen	43 %	50 %

Not 4: Leasingavtal

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal, uppgår till 1 150 116 (1 186 689) kronor. Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2021	2020
Inom ett år	842 634	1 107 576
2–5 år	2 914 362	794 826
	3 756 996	1 902 402

Avtalet om lokalhyra är förlängd till 2025-09-30.

Not 5: Inventarier, verktyg och installationer

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	801 965	801 965
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	801 965	801 965
Netto anskaffningsvärde	801 965	801 965
Ingående avskrivningar	-801 965	-801 965
Utgående ackumulerade avskrivningar	-801 965	-801 965
Utgående redovisat värde	0	0

Not 6: Övriga fodringar

	2021-12-31	2020-12-31
Skattekonto	22 682	68 075
Ej utbetalda projektbidrag	0	589 761
	22 682	657 836

Not 7: Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Kontorshyra	271 846	264 942
Övrigt	0	132 971
	271 846	397 913

Not 8: Skuld erhållna ej nyttjade bidrag

	2021-12-31	2020-12-31
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	0	878 145
	0	878 145

Not 9: Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna skatter och sociala avgifter	288 751	321 403
Semesterlöneskuld	1 463 989	1 418 992
Löneskatt	297 568	284 059
Upplupna kostnader	225 013	295 421
	2 275 321	2 319 875

Not 10: Ställda säkerheter

Organisationen har inga ställda säkerheter.

Not 11: Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Organisationen har inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång att rapportera.

Underskrifter
Årsredovisning 2021

Organisationsnummer
815600-8784

Styrelsen

Ordinarie styrelseledamöter

Sven-Erik Alhem
Monica Ekström
Johanna Kirsten
Yvonne Zingmark
Kurt Lundgren
Sven Stenson
Jean-Pierre Zune

har granskat årsredovisningen
och signerat den digitalt
den 27 april 2022

Revisorer

Auktoriserad revisor

Tommy Nilsson

samt förtroendevalda revisorer

Stig Karels
Alexander Rosenberg

har signerat årsredovisningen digitalt
den 27 april 2022

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Brottsofferjouren Sverige

Org.nr 815600-8784

Rapport om årsredovisningen

Uttalande

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Brottsofferjouren Sverige för räkenskapsåret 2021.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Brottsofferjouren Sveriges finansiella ställning per den 2021-12-31 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera Brottsofferjouren Sverige, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig

felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av Brottsofferjouren Sveriges interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Brottsofferjouren Sverige för räkenskapsåret 2021.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamot ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till Brottsofferjouren Sverige enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda

ersättningsskyldighet mot Brottsofferjouren Sverige.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för Brottsofferjouren Sveriges situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Revisionsberättelsen har signerats digitalt 2022-04-27 av

Tommy Nilsson
Auktoriserad revisor

Stig Karels
Förtroendevald revisor

Alexander Rosenberg
Förtroendevald revisor

STÖD SOM GER KRAFT.

Brottsofferjouren är en politiskt
och religiöst obunden ideell organisation
som ger stöd till brottsoffer, vittnen och anhöriga.
Det spelar ingen roll vem du är eller vilket
brott du har utsatts för.

Broddsutsatta kan vara anonyma i
kontakten med oss, stödet är kostnadsfritt,
vi har tystnadslöfte och ingen polisanmälan krävs.
Grunden i vårt arbete är FN:s deklaration om
mänskliga rättigheter. Brottsofferjouren
finns i hela landet och stödet ges
av utbildade volontärer.

Brottsofferjouren Sverige

Hammarby fabriksväg 25
120 30 Stockholm

Telefon: 08-644 88 00

E-post: info@brottsofferjouren.se

Webbplats: www.brottsofferjouren.se